

DÁTUM

I/176.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVŐ
POLITIKAI
NAPILAP

Adók, pártok, világkiállítás

Az Országgyűlés pénteken az általános forgalmi adóról szóló törvényjavaslat feletti vitával folytatta munkáját. Az általános forgalmi adóról szóló törvénytervezet részletes vitájában elsőként dr. Buzás Józsefné azt szorgalmazta, hogy a népi iparművészeti termékek esetében a jelenlegi 25 százalékos helyett nulla legyen a forgalmiadókulcs. Az elmúlt két esztendő alatt bebizonyosodott, hogy a magas forgalmiadókulcs a népi iparművészet elsovadásához vezethet. Hellner Károly egyetért a magánimport útján beszerzett személygépkocsik általános forgalmi adójának bevezetésével, ám azt javasolta, hogy a rászoruló mozgáskorlátozottak mentesüljenek ez alól. Helyesnek tartaná azt is, hogy a mozgáskorlátozottak más, az életüket megkönnyítő gyógyeszközhöz is ÁFA nélkül vagy annak mérséklésével juthatnának hozzá. Végetül azt kérte a kormánytól, hogy ösztönözze a hazai vállalatokat gépkocsigyártási kooperációra. Dr. Börcsök Dezső arról szólt, hogy a Grósz-kormány által beterjesztett adótörvényt a képviselők külső nyomás hatásának engedve fogadták. Rámutatott: ő akkor az ország gazdasági kibontakozását segítő tervre és nem az adótörvényre adta igenlő szavazatát. Ám a stabilizáció nem következett be, megalapozatlan, körültekintést nélkülöző rendeletek születtek a későbbiekben. A képviselő javasolta: az ólommentes benzinnel működő személygépkocsikat vámmentesen hozhassák be az állampolgárok, illetve maradjon meg a háromévesnél nem idősebb személyautókra érvényes tíz százalékos vám. A törvényhozás ezután megkezdte a vállalkozási nyereségadóról szóló, 1989. évi IX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Morvai László rámutatott: a gazdaság normális működtetéséhez alapvető változtatásokra van szükség. A belső adórendszert úgy kell alakítani, hogy mihamarabb lehetővé váljon a vállalkozási nyereségadó kulcsának egységes csökkentése 30 százalékra. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a gazdálkodó szervezetek számára a társadalombiztosítási járulék a mai rendszerben adó-jellegű befizetésként jelenik meg, s rontja a gazdálkodás feltételeit.

A vállalkozói csoport fontosnak tartja a társadalombiztosítás mielőbbi leválasztását a költségvetésről, s a járulék mai, 43 százalékos mértékének mintegy 30 százalékra való mérséklését. Javasolják egyben a nyugdíj járulék csökkentését 6 százalékra. Szorgalmazzák egy olyan új nyugdíjrendszer bevezetését, amely a nyugdíjak reálértékét automatikusan az inflációs

rátához igazítja. Pásztohy András javasolta: vizsgálják felül, mely országok tartoznak a hátrányos térségek közé. Megyéje, Somogy 76 termelőszövetkezetének ugyanis 60 százaléka kedvezőtlen termőhelyű. Ezek 147 településen gazdálkodnak, az összes település kétharmadán. A megélhetés fő forrása a sok munkával is szerény jövedelmet adó mezőgazdaság. Györffy László elmondotta: nem ért egyet a termelő mezőgazdasági beruházások rendszerének megváltoztatásával. Eddig az ilyen fejlesztésekhez a gazdaságok költségvetési juttatást vehettek igénybe. A törvényjavaslat értelmében a támogatáshoz adóvisszatérítés formájában, tehát utólag jutnának hozzá. Az új rendszer az alacsony hatékonyságú üzemek egész sorát zárja ki a támogatásból, mivel ezek az egységek gyakorlatilag nem fizetnek nyereségadót. A vállalkozási nyereségadó törvényjavaslat részletes vitájának lezárása után a törvényhozás megkezdte az állami vagyon utáni részesedésről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Eleki János kiemelte: soha nem köztölték a szövetkezetekkel, hogy ezek az államigazgatási úton született döntések azzal a következménnyel járnak, hogy ilyen arányban az állam a szövetkezeti vagyon résztulajdonosává válik. Ezen az alapon két évtized alatt meglehetősen jelentős összeg, csaknem 25 milliárd forint nyilvántartási érték halmozódott fel a szövetkezetekben. Ez azonban nem létező vagyon, mert ezt az értéket a szövetkezetek folyamatosan visszaadták a nemzetgazdaságnak. Eleki János leszögezte: a számviteli trükkök alapján becsempészett, nem létező állami vagyont a szövetkezetek esetében nem lehet törvényerőre emelni. Véleménye szerint elképzelhetetlen a tulajdonosi reform megvalósulása, azaz a szövetkezeti tulajdon tényleges tagi tulajdonná válása oly módon, hogy ezzel párhuzamosan a szövetkezeti vagyon mintegy 10 százalékát kitevő vagyonrészt az állam utólagosan valamiféle társasági betétű nyilvánítsa. A képviselő ezt alkotmányellenesnek nevezte.

A tárgyalássorozattól eltérve, az Országgyűlés rátért a pártok 1989. évi állami költségvetési támogatásával kapcsolatos határozattervezetre, amelyet vita nélkül elfogadott. Ebben az Országgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi, hogy a pártok 1989. évi állami költségvetési támogatása csak a társadalmi és politikai szervek ideai költségvetési támogatásának csökkentéséből finanszírozható.

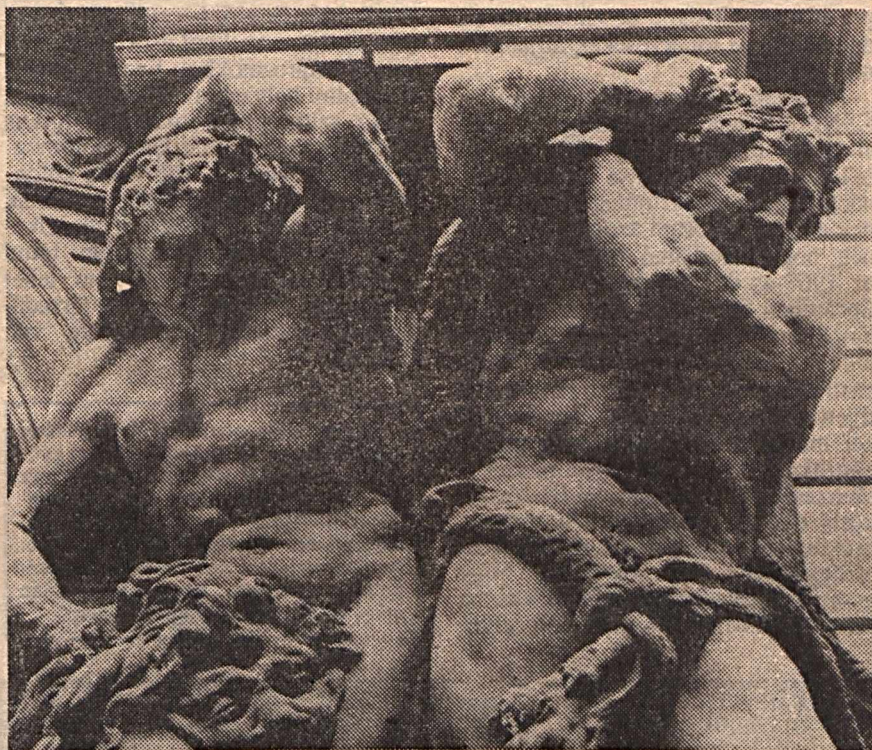
(folytatás a 3. oldalon)

Van-e politikai kultúra?

(Liberális vélemény a 4. oldalon)

Földi Csilla Európa-bajnok!

(A világcuccsal elért manchesteri eredmény előzményeiről fényképes riportunka 12. oldalon)

Omlanak a prágai kariatidák

Lemondott Milos Jakes, a CSKP KB főtitkára, a Központi Bizottság elnöksége és titkársága – jelentette a CTK hírugynökség.

(Kapfinger András felvétele)

Mit hozott Budapestre a dél-koreai államfő?

A dél-koreai elnök budapesti látogatását az ázsiai ország sajtója történelminek nevezi. Szöulből nézve az út valóban megérdemli a történelmi jelzőt, mert úgy vélik: Ro Te Vu budapesti tárgyalásai teremtik a példát a Koreai Köztársaság és a szocialista országok közti teljes körű kapcsolatok felvételéhez. A kérdés most az, hogy a gazdasági együttműködés területén milyen kapcsolódási pontokat tud találni az oly eltérő fejlődési pályát befutó két ország. A kereskedelmi kapcsolat mostanáig viharos gyorsasággal bővült – igaz, az árucere majdnem a semmibről indult. Két év alatt nőtt az

árucere-forgalom 5,8 millió dollárról 32 millió dollárra. Az elnököt rendkívül népes gazdasági küldöttség kísérte. Több konkrét szerződés aláírására is sor került, bejelentették két vegyes vállalat létrehozását, sőt arról is szó esett, hogy a dél-koreai tőke kész lenne segíteni egy egész magyar gazdasági ágazat talpra állításában. Az elnök nem jött üres kézzel – egyelőre inkább a lehetőségéről, semmint az azonnali együttműködésről van szó. Dél-Korea mozgásszabadságát az is korlátozza, hogy tekintettel kell lennie a fejlett technológia importját korlátozó CO-COM-előírásokra.

Forrongó Prága

„Az új nemzedék ismét életre keltette az emberarcú szocializmus eszméjét” – hangzott Alexander Dubcek. Ezen a napon minden eddigénél többen, mintegy háromezren gyűltek össze a csehszlovák főváros nevezetes terén, a múlt héten létrejött Polgári Fórum szervezőinek hívására.

A tömeg üdvrivalgásban tört ki, amikor Dubcek, az 1968-as Prágai Tavasz legendás vezetője megkezdte beszédét. Támogatásáról biztosította a Polgári Fórumot, amely a megcsontosodott hatalmi struktúra alapvető, demokratikus átalakításáért küzdő különböző erőket – a polgárjogi és a diákmozgalmakat, a Szocialista Párt aktivistáit, a reformgondolkodásuk miatt félreállított kommunistákat – tömöríti. Dubcek felszólította a hadsereget és a rendőrséget: ne zúzzák szét a demokratikus törekvéseket, álljanak a nép oldalára.

Eközben folyamatosan ülésezett a CSKP Központi Bizottsága. A UPI amerikai hírügynökség pártforrásokból származó értesülése szerint a tanácskozáson valószínűleg eleget tesznek a Polgári Fórum azon követelésének, hogy mondjanak le tisztségükről az 1968-as demokratikus kísérlet eltiprásában részes, és annak nyomán hatalomra került legfőbb vezetők, élükön Husák államfővel és Jakes pártfőtitkárral. A Polgári Fórum hat ilyen politikai bizottsági tag mellett két másik politikus – Stepan prágai párttitkár és Kincl belügyminiszter – távozását is követeli, mivel felelősnek tartja őket a november 17-i tüntetés brutális szétveréséért. Az AFP francia hírügynökség azt jelentette, hogy gyógyászati-túladagolás miatt kórházba szállították Milan Václavik nemzetvé-

delmi minisztert. Nem sokkal ezután a CTK csehszlovák távirati iroda cáfolta a hírt, és közölte, hogy Václavik felszólalt a KB-ülésen. A nap krónikájához tartozik még, hogy Sten Andersson svéd külügyminiszter Svédország prágai nagykövetségén átadta Václav Havel ellenzéki drámaírónak, a Polgári Fórum egyik vezetőjének az Olof Palme díjat, és az azzal együtt járó százezer svéd koronát.

A Pravda véleménye szerint bizalmi válság alakult ki Csehszlovákiában. A csehszlovák társadalom nem bízik már a prágai vezetésben. – Már mindenki számára világos, hogy a tömegmozgalmat nem a Nyugat aknamunkája, hanem a felgyülemlett belső problémák idézték elő. Eleget van a meg nem tartott szavakból és a végre nem hajtott határozatokból. Ezek helyett a társadalmi helyzet javulását, illetve az ehhez szükséges konkrét, energikus lépéseket akarják már látni. A tömegmozgalmak sokrétű, a tüntetők különböző csoportjait különféle, egymásnak gyakran ellentmondó jelszavak lelkesítik. Egyvalamiben azonban mind egyetértenek: gumibottal nem lehet megoldani a problémákat, a társadalomnak értelmes párbeszédre van szüksége.

Üzbegisztán nemzetiségi problémái a gazdasági-társadalmi gondokban gyökereznek. A KB pénteki ülésén a torz gazdaságstruktúráról, a tömeges munkanélküliségről és a belőlük fakadó nemzetiségi vizelkedéséről volt szó. Alapszemléje: fel kell számolni a monokulturális jelleget, hogy Üzbegisztán megszűnjék nyersanyagbázis lenni.

Magyar–csehszlovák árucsereforgalom

Budapesten a Kereskedelmi Minisztériumban Apró Pirocska miniszter-helyettes és Miroslav Cuker csehszlovák külkereskedelmi miniszterhelyettes aláírták az 1990. évi magyar–csehszlovák árucsereforgalmi jegyzőkönyvet. A szocialista partnerekkel ez az első konkrét jövő évre szóló megállapodás. 1990-re az árucsereforgalmi előirányzat: 1,68 milliárd rubel. A kereskedelmi kapcsolatokat nem befolyásolják a politikai véleménykülönbségek, sem a bős–nagymarosi építkezés körül kialakult problémák. Magyar részről jövőre is Ikarusz autóbuszokat, közúti járműalkatrészeket, híradástechnikai berendezéseket, valamint fogyasztási cikkeket szállítunk. A csehszlovák behozatal legjelentősebb tétele a 10 ezer Skoda Favorit személygépkocsi lesz, ám ennek árában mind ez ideig nem sikerült megegyezni. Felmerült a szabad devizás, a kombinált – rubelben és szabad devizában bonyolított forgalom –, valamint a nemzeti valutában való elszámolás lehetősége is. A partnerek hangoztatták: mindkét országnak szüksége van az eddig szállított termékekre, különösen vonatkozik ez a fogyasztási cikkekre, amelyek az árucsereforgalom mintegy harmadát képezik.

Antwerpeni magyar napok

Pénteken véget értek a Hungexpo által rendezett magyar napok Antwerpenben. Mint Domány András, a rendezvénysorozat sajtófőnöke elmondotta, a résztvevő 31 magyar vállalat flandriai bemutatkozása nagy érdeklődést váltott ki, nemcsak Belgiumból, de Hollandiából és Franciaországból is érkeztek üzletemberek. 150 cég jelent meg a magyar partnerek bemutatóin, 60 belga vállalat jelezte, hogy vegyes vállalatot kíván alapítani Magyarországon.

Igen élénk érdeklődés nyilvánult meg a magyar bankrendszerrel, a magyarországi beruházási lehetőségekről és szabályokról, illetve az idegenforgalom lehetőségeiről rendezett előadások, szemináriumok iránt.

Számos komolyabb üzlet lehetősége merült fel a legkülönbözőbb területeken, a mezőgazdasági exportcikkektől a kozmetikumon át egészen a számítógépekig.

Eseménykrónika – november 18–24.

Szombat – Szófiában százezer tüntető követelte a demokratikus átalakítást. – Párizsban az EGK tagállamainak vezetői támogatást sürgettek Magyarországot és Lengyelországot számára.

Vasárnap – Németh Miklós munkatárgyalást folytatott az NSZK-ban

Kohl kancellárral. – A jugoszláv parlament egyik háza elutasította, hogy a JKSZ támogatást kapjon a költségvetésből kongresszusa megrendezéséhez.

Hétfő – Bukarestben megkezdődött az RKP XIV. kongresszusa. – Caracasban megkezdődött a Munka Világszövetségének kongresszusa. – Négy napos látogatásra Ausztriába érkezett Jazov szovjet honvédelmi miniszter.

Kedd – A diplomáciai kapcsolatok helyreállításáról kezdett tárgyalásokat a Vatikánban a magyar kormány küldöttsége. – Gorbacsov Moszkvában fogadta Mulroney kanadai miniszterelnököt. – A kelet-európai reformokról tárgyalt Bush elnök Washingtonban Genscherrel. – Távozott tisztebeli Zajkov, az SZKP moszkvai bizottságának elsőtitkára.

Szerda – Az Európa Parlament rendkívüli vitát folytatott Strasbourgban a kelet-európai reformokról. – Polgármesteri merénylet áldozata lett Moavad libanoni elnök. – Új elsőtitkárt választottak az SZKP leningrádi városi pártbizottságának élére.

Csütörtök – Különleges bizottságot állítottak fel Bulgáriában a Todor Zsivkov hivatali ideje alatt elkövetett visszaélések kivizsgálására. – Moszkvába érkezett Mazowiecki lengyel kormányfő. – Kivonult Namíbiából az utolsó dél-afrikai katonai egység. – Két magyar párt csatlakozási kérelme is szerepel a Szocialista Internacionálé Genfben kezdődött ülésén.

Péntek – Tanácskozást kezdett a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottsága. – Washingtonba érkezett Thatcher brit kormányfő. – Ismét Nicolae Ceausescu választották meg az RKP főtitkárnak.

A VILÁG HÍREI

– Magyarországon tett hivatalos látogatása után pénteken délelőtt elutazott Budapestről Ro Te Vu, a Koreai Köztársaság elnöke. A magas rangú vendéget szűrős Mátyás búcsúztatta a Ferihegyi reptéren.

– Németh Miklós fogadta Josef von Ferenczyt, az NSZK-ban működő Ferenczy Sajtóügynökség tulajdonosát, aki átadta a kormány elnökének azt a tablót, amelyet a közelmúltban a Bunte magazin készített és jelentetett meg azokról a politikusokról, akik hozzájárultak a Berlini Fal lebontásához. A tablón, amelyen többek között John F. Kennedy, R. Reagan, Mihail Gorbacsov, Willy Brandt látható, helyet kapott a magyar miniszterelnök is.

– Csehák Judit meghívására november 19–24-ig hazánkban tartózkodott a Jaakov Cur egészségügyi miniszter vezette izraeli delegáció. Megbeszéléseket folytattak a két ország közötti egészségügyi együttműködés bővítésének lehetőségeiről.

– Az Észak-Rajna-Vesztfália tartománnyal való együttműködésének bővítésében állapodott meg pénteken Vlaszov, az OSZSZSZK minisztertanácsának elnöke és Rau, a tartomány miniszterelnöke.

– Ismét Ceausescu lett a Román Kommunista Párt főtitkára. A XIV. kongresszus

pénteken egyöntetűen szavazta meg a bizalmat. A januárban 72. évébe lépő Ceausescu ezúttal hatodjára választották meg. 1965 óta megszakítás nélkül ő a román párt főtitkára.

– A Bolgár Földműves Népi Szövetség (parasztpárt) is „reális és független pártként” kíván működni a jövőben; „saját arculatot, saját programot és saját helyet akar az ország irányításában.” A pártnak „mint a Bolgár Kommunista Párt politikai partnerének radikálisan meg kell újulnia.”

– Cristiani salvadori elnök csütörtökön elvetette a felkelők szerdai javaslatát, hogy az ENSZ felügyelete alatt hirdesse az azonnali tűzszünetet, majd kezdjenek komoly béketárgyalásokat a tizedik éve folyó polgárháború befejezéséről. Cristiani szerint a Rabundo Martí Nemzeti Felszabadítási Front (FMLN) javaslata propagandisztikus céllal készült és nem vehető komolyan.

– Kohl, az NSZK kancellárja változatlanul nyitva tartja annak lehetőségét, hogy még karácsony előtt látogatást tegyen az NDK-ban.

– A meggyilkolt Moavad földi maradványait repülőgépen az északi országrészbe szállították, ahol szállóhelyén, Zgortában temetik el, Szombaton. Bő 36 óras hallgatás után reagált Teherán. A szóvivő

szerint „az arrogáns Nyugat, valamint izraeli és iraki szövetségesei” állnak a merénylet mögött, így akarnak nyomást gyakorolni az igazhitűekre.

– Hadifogoly fiaikat kereső szovjet anyák érkeztek pénteken a pakisztáni fővárosba. Az Afganisztánban fogságba esett szovjet katonák kiszabadítására alakult „Nagyvezda” (Remény) nevű szervezet küldöttsége pénteken a szovjet kormány küldöttségén utazott Iszlámábádba. Valamennyien a pakisztáni kormány vendégei lesznek.

– Tajvan újabb diplomáciai offenzívával kíván reagálni a kelet-európai országokban zajló gyors ütemű reformokra. A kormányzat abban reménykedik, hogy belátható időn belül hivatalos kereskedelmi kirendeltségeket cserélhet a kelet-európai országokkal, köztük mindenekelőtt Magyarországgal és Jugoszláviával.

– Megállapodást írt alá pénteken Berlinben az NDK kormányfője és Ausztria kancellárja a két ország közötti gazdasági együttműködés 1990. évi súlypontjairól és további fejlesztéséről. A dokumentum értelmében az NDK-osztrák gazdasági viszonyban előtérbe kerülnek az NDK vállalatai és kombinátjai, illetve az osztrák cégek közötti közvetlen kooperációs kapcsolatok.

Újmódi kapcsolatok

Pénteken Genscher a Fórum szállodában villásreggelin látta vendégül dr. Antall Józsefet, az MDF elnökét, majd a Friedrich Naumann Alapítvány budapesti irodájának vezetőjével is találkozott. Az alapítvány az FDP-é, és az új pártoknak és szervezeteknek kíván útmutatást, támogatást nyújtani. A megbeszélések után a külügyminiszter megkoszorúzza a Hősök terén a Magyar Hősök emlékművét, majd az MSZP székházában Nyers Rezsővel folytatott megbeszélést.

Genscher elmondta: az NSZK a 24-ek következő ülésén többszámú politikai jelzést kíván tenni. Ösztönzik a kapcsolatfelvételek gyorsítását, s szeretnék, ha a Valuta Alap nem pusztán fiskális szempontból, hanem a politikai-társadalmi folyamatok figyelembevételével hozza meg döntéseit. Östönző jelzéseik pedig azoknak fognak szólni, akik eddig csak jókívánságokat küldtek el.

Az MSZP elnöke és nyugatnémet vendége egyetértett abban, hogy a Közös Piac és Kelet-Európa között új módon lehet a kapcsolatokat gazdagítani. Mindketten megerősítették pozitív várakozásukat a máltai csúcstalálkozót illetően, hangsúlyozva, hogy a szovjet-amerikai kapcsolat fontos kerete az európai biztonságának. Ugyanakkor leszögezték: saját sorsáról csakis Európa dönthet. Hangsúlyozták azt is, hogy a német kérdést ugyancsak összeurópai keretek közé kell illeszteni.

Szűrös Máttyás, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke a Parlament Munkácsy-terében fogadta az NSZK külügyminiszterét.

Szűrös Máttyás és Hans-Dietrich Genscher megállapították: a Magyar Köztársaság és az NSZK közötti kap-

csolatok problémamentesek, dinamikusan fejlődnek, rendszeres a párbeszéd a vezető politikusok között. Szűrös Máttyás hangsúlyozta: nagyra értékeljük, hogy az NSZK vezetése, politikai és gazdasági körei rokonszenvvel követik, támogatják reformtörekvéseinket.

Ezt követően a két külügyminiszter jelenlétében Georg Krupp, illetve Ekehard Storck és Bartha Ferenc aláírta a Deutsche Bank AG Frankfurt és a Deutsche Bank Luxemburg SA, valamint a Magyar Nemzeti Bank közötti hitelmegállapodást. A hitelmegállapodás újabb, 500 millió nyugatnémet márkát biztosít kötött, célzott hitelként a magyarországi gazdaság szerkezeti átalakítás céljaira.

Hans-Dietrich Genscher az NSZK budapesti nagykövetének rezidenciáján ebédelt vendégül az SZDSZ képviselőit. Az ebéd után ugyancsak a rezidencián külön-külön fogadta a kisgazdapárt és a Magyarországi Szociáldemokrata Párt küldöttségét. Délután a Bréma melletti Wobswede művésztelep kézművészeinek kiállítását tekintette meg a Budapesti Történeti Múzeumban. Ezután a nyugatnémet küldöttség útja a zugligeti plébániára vezetett, ahol az NDK-ból érkezettek első menekülttáborára, az áttelepülőknél nyújtott segítségre emlékezve átnyújtotta Kozma Imre plébánosnak az NSZK Szolgálati Nagykereszt kitüntetését. Az ünnepség és az NSZK-küldöttség munkatársaival való találkozó után Genscher külön-külön találkozott a Kereszténydemokrata Néppárt, illetve a Magyar Néppárt küldöttségével. Hans-Dietrich Genscher és kísérete az esti órákban a Luftwaffe különgépén elutazott Budapestről.

Adók, pártok, világkiállítás

(folytatás az 1. oldalról)

Az általános választásokig a pártok állami költségvetési támogatása a pártok előzetes megállapodása alapján, az általuk bevallott taglétszám figyelembe vételével, normatív alapon történhet. Az ellenőrzésre az Országgyűlés által kijelölt bizottság, illetve megalakulása után az Állami Számvevőszék jogosult.

Amennyiben újabb pártok részéről is igény merül fel állami költségvetési támogatás iránt, akkor azt a kormány a most elfogadott határozatnak megfelelően biztosítja.

Az előterjesztéshez mellékelt minisztertanácsi kimutatás szerint a pártok idej normatív költségvetési támogatása a következőképpen alakul: Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt 15 millió, Magyar Demokrata Fórum 15 millió, Magyarországi Szociáldemokrata Párt 15 millió, Magyar Néppárt 10 millió, Magyar Politikai Foglyok Szövetsége 8 millió, Münnich Ferenc Társaság 8 millió, Szabad Demokraták Szövetsége 7 millió, Független Magyar Demokrata Párt 6 millió, Független Magyar Demokrata Párt 4 millió, Kereszténydemokrata Néppárt 4 millió, Magyar Függetlenségi Párt 4 millió, Magyar Liberális Néppárt 2 millió, Magyarországi Zöld Párt 2 millió forint.

Szavazás

Az Országgyűlés 161 igenlő, 40 el-lenszavazattal és 41 tartózkodás mellett elfogadta az általános forgalmi adóról szóló törvényt. Ennek keretében a kormány javaslatának megfelelően úgy döntött, hogy 25 százalékos forgalmi adót vet ki a személygépkocsik magánimportjára, s a törvénynek erről rendelkező részét már a hatálybalépés napjától alkalmazni kell.

A „kiskoalíció” sajtótájékoztatója

Tegnap délből tájékoztatták a sajtó tudósítóit a kiskoalíció – SZDSZ, FIDESZ, Független Kisgazdapárt, Szociáldemokrata Párt – képviselői a vasárnapi népszavazás kérdésében elfoglalt álláspontjukról. A Szabad Demokraták Szövetsége nevében Pethő Iván elutasította más pártok azon véleményét, hogy az SZDSZ el akarja venni a lakosságtól a közvetlen elnökválasztás lehetőségét. Szerinte sokan úgy állítják be a kérdést, hogy a népszavazásra pusztán időhúzás miatt van szükség, mások pedig a szükségszerűségét vonják kétségbe. Ezzel szemben valódi választás lehetősége előtt áll az ország. Dragon Pál (Független Kisgazdapárt) szerint a választási kultúra színvonalának emeléséhez feltétlenül szükséges a szavazás. Szerveztük minden szavazóközterben jelen lesz, és szavazatszedők őrködni fognak a választások tisztasága felett. A szociáldemokraták képviselőiben Benyó Pál megismételte korábban elhangzott véleményét, mely szerint pártja kezdetektől fogva a parlamenti demokrácia és a kislépések pártja. A fokozatosság azonban nem öncélú, hanem a nemzet érdekében vallott elvük.

Több mint 70 módosító indítvány sorsáról döntve elfogadta a személyi jövedelemadóról szóló törvényt. Százhatvanegy képviselő szavazott igennel, 32 nemmel, 31-en pedig tartózkodtak a döntéshozatalkor. Eszerint az adókulcs: 0–55 ezer forint évi jövedelemnél 0 százalék; 55 001–90 000 forint között az 55 ezer forint feletti rész 15 százaléka, 90 001–300 000 forint között 5250 forint és a 90 ezer forint feletti rész 30 százaléka, 300 001–500 000 forint között 68 250 forint és a 300 ezer forint feletti rész 40 százaléka, 500 001 forintot meghaladó jövedelemnél 148 250 forint és az 500 ezer forint feletti rész 50 százaléka. Ez az elfogadott változat 14,5 százalékos adószintet jelent, a kormány által eredetileg javasolt variáció 15 százalék lett volna.

Elfogadták a vállalkozási nyereségadóról, valamint az állami vagyon utáni részesedésről szóló törvényjavaslatokat. Ennek megfelelően a vállalkozási nyereségadó mértéke 40 százalék, illetve 3 millió forintot meg nem haladó árbevétel esetén 35 százalék. Nem fogadták el azt a javaslatot, hogy már jövőre kerüljön sor a teljes bérliberálisra, így 1990-ben sem szűnik meg a vállalati keresetszabályozás adórendszerbeli korlátja. A képviselők 18 százalékos állami vagyon utáni részesedés-fizetést szavaztak meg, úgy jóváhagyták a kormány eredeti javaslatát.

A Parlament novemberi ülészakán végül a képviselők elfogadták a világkiállítás előkészítésének helyzetéről szóló tájékoztatót, valamint a Munka Törvénykönyve módosításáról szóló törvényjavaslatot. Fodor István este háromnegyed 8 órakor bezárta az ülést, és bejelentette, hogy december 18-án kezdődik a következő ülészak.

A parlamenti demokrácia eléréséhez pedig elodázhatalan lépés elsőként magának a parlamentnek a megválasztása. Terts Tamás a FIDESZ választmányának tagja elismerte, hogy a népszavazás komoly megterhelést ró az apparátusra. Számos visszafordulás és szabálytalanság történt a kopogtató cédulák kézbesítésekor, és tulajdonképpen csak a szavazás napján derült majd fény a választási névjegyzék hiányosságaira.

A négy szervezet szóvivője egyetértett abban, – miután a népszavazás jog, és nem kötelesség –, hogy az államapparátusnak lehetővé kell tennie azokat a körülményeket, azokat a feltételeket, melyek között a választások tisztaságához nem férhet kétség.

(t.h.f.)

Raffay Ernő egyetemi docens, szegedi ellenzéki képviselő mindvégig távol volt az országgyűlési eseményektől. Mielőtt azonban rosszra gondolnának, sietünk kijelenteni: hiányzása igazolt, és a tények ismeretében teljesen indokolt volt. Felesége ugyanis csütörtökön egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az újszülött neve Sándor Márton, súlya 4030 gramm. Gratulálunk!

thf

A DÁTUM totó tükrében

Ki mire számít?

A tanácskozás szüneteiben arra próbáltunk meg rávenni neves közéleti személyiségeket és szakértőket, hogy bocsátkozzanak becslésekbe a hétfői népszavazáson várható részvétel kapcsán. Megvalljuk, sokan nem vállalták a választást, és az ezzel járó esetleges felsülést. Annál inkább szóltak – a kölcsönös bemutatkozás után – a Dátumról, egybehangzóan állítva, hogy ... (a kipontozott rész a minősítés helye, amit azért nem közlünk, mert hogyan is nézne ki, ha a rólunk szóló dicsérettel töltenék meg a lapot.) Egyébként a válaszoktól függetlenül, többben egyetértettek abban, hogy elsősorban az úgymond „egyszerű emberek” körében (a tömegek!) nagy a tájékozatlanság. Főleg az első kérdéssel kapcsolatban.

Az egymásnak ellentmondó reklámkampányok – amelyekről jó néhányan még mindig azt hiszik, hogy kötelező érvényűek – tovább fokozzák a zavart a fejekben. Ezt az újságokban olvasható népszavazási előzeteseket is megerősítik. Ezek után lássuk – a korábban hasábjainkon már megjelent – kérdéseket:

1. A választásra jogosultak hány százaléka vesz részt a szavazáson? %
A szavazók hány százaléka szavaz igennel a négy kérdésre:

2. Csak az országgyűlési választások után kerüljön-e sor a köztársasági elnök megválasztására? %

3. Kivonuljanak-e a pártszervek a munkahelyekről? %

4. Elszámoljon-e az MSZMP a tulajdonában vagy kezelésében lévő vagyonról? %

5. Feloszlassák-e a munkásörseget? %

A kérdésekre adott válaszok:

Südy Bertalan (Bács-Kiskun megyei képviselő az MSZP tagja) az első kérdésre a válasz: 50 % alatt, a másodikra 60 %, a többire pedig 75–80 %.

Rozsik Gábor (gödöllői képviselő az MDF és a FIDESZ tagja) rendre: több mint ötven, nyolcvan, kilencvenöt, kilencvenöt, kilencvenöt százalék. Tőke Péter (a Reform főszerkesztője) több mint ötven, a többire nyolcvan – száz százalék között. Avar István (budapesti képviselő, színművész) hatvan, a többire több mint nyolcvan százalék.

Kasza László (a Szabad Európa Rádió budapesti tudósítója) ötvenkettő, nyolcvan, száz, száz, száz százalék.

Végül Haraszi Miklós (az SZDSZ ügyvivője) száz, száz, száz, száz, száz, száz.

t. hámosi

Köszöntlek, ám ne hidd, hogy behódolok neked, s körüludvarollak agyonkoptatott közhelyek unt hadával, vagy ideillő szóvirágokkal koszorút fonok neked. Nem. Nem kérek és várok többet, mit adhatsz: jövőndöt.

Sorsunkat végre mi magunk alakítjuk, ne tetszelegj hát a sors szerepében. Nem te vagy a csak mindenható, melyért oly régóta még balga ember módjára is, oly sokszor és buzgón sóhajtoztunk. Mérőszköz leszel a kezünkben csupán. Mi változtatunk, az idő túlhaladt. A mi erőnk és akaratunk hat, azt mi képzeljük tulajdonodnak. Ugródeszka vagy, melyről lendületet vehetünk új célok, új távlatok felé. Csik vagy a földön, melyet mi magunk rajzoltunk oda, hogy a kollektív és egyéni erőfeszítéseket még jobban összehangoljuk általad. A jövőndöt előttünk álló darabjának vagy kerete, arra vagy jó, hogy nyílóvá tedd vágyaink merész röplését, hogy az érintetlen jövő hófehér vásznát kifeszítsük rajtad, s rávetítsük valóságformáló akaratunk tökéletesre álmódott tervét. A tervet, amelyben nincs kishitűség, melyet nem nyűgöz a vélt vagy valódi nézeteltérések kolonca, melyben nincsenek megalkuvások, mellébeszélések, melyben a széttárt kar nem a felelősségelhárítás szimbóluma, hanem ölelésre, népvágy akarásra lendül, mert hiszen célunkat elérjük, nincs sánda szándék, minden gondolat azonos önmagával.

Itt állunk hát a feltört elnyomás ha-

Köszöntlek, szabad választás!

tármezsgyéjén, minden akaratunktól, összefogásunk erejétől függ.

Szembenézni ezzel a határtalan lehetőséggel, hát ez az, amiért megilletődünk, ilyenkor ez teszi ünnepvé a szabadsággal való találkozás percét. Igaz, a hétköznapok, mert átkosak, gyötrő munkától fuldoklók, leszegett fejfel múlnak el, a holnap nem apró gondjaival vagyunk elfoglalva, de ilyenkor emeljük föl tekintetünket, szívjuk tele tudónket friss levegővel, hisz új feladattal kell farkasszemet néznünk.

Azt jól tudjuk: az idő nem kevesebb lett, csak fölgyorsult. A feladataink nőttek még, csak mi még nem tanultuk meg tökéletesen, hogyan kell megbirkózni velük. Vágyaink magasán szárnyalnak, de minket még olykor visszahúz a múltunk, akadályoznak régi szokásaink, saját gyengeségeink, s céljainkhoz képest nem mindig elég jó szervezetségünk.

Köszöntlek, szabad választás!

Bár nem hiszem, hogy már minden

nyitva áll előttünk, sőt benned még bármi megtörténhet... A vászon, amelyre vágyainkat vetítjük, nem fehér, rajta a múltnak vérfoltja, s ott csak dereng a minden eddigi lepergett esztendő örömsikolya. A jövőnk a múltban gyökeredzik, össze vannak kötve széttéphetetlenül. Mert nemcsak a fölépített gyarak, házak, a megírt könyvek öröklődnek a régiből az újba, hanem az el nem végzett, a félbehagyott munkák, végig nem gondolt gondolatok, hamvukba holt szándékok, ki nem mondott szavak is.

Hát ne ringass bennünket újakezdés illúziójában, mert nincs újakezdés, csak egy megfajított év folytatása van, bár ha igazán akarjuk, ez fölérhet újakezdéssel.

Igen, tudsz segíteni! Abban, hogy kitűzött céljainkat elérhessük, harcainkat megharcolhassuk, amit nem tetünk meg, megtegyük, most emeljük szót érte. Itt a cselekvés lehetősége. A jövő, a jövő évtől lesz: a gyermekeké, akiknek csak rajtunk áll, lehetőségei határtalanok lesznek-e. Mert ahogy az idő múlik, egyre több ugyan bennünk a „van”, ám egyre kevesebb a „lehet”. És mi nem érhetjük be a „van”-nal, nekünk a „lehet”-re van szükségünk, mely korlátlanul csak gyerekeink sajátja. Ok a szabad Magyarország várományosai, ám ehhez tevékeny és tiszta múltat kell rájuk hagynunk. Az első szabad népszavazás napjától.

Petőfi László

Pápai távirat Nemesgulácsra

Amíg Paskai bíboros hallgat s szóra sem érdemesíti az ünneplőket, Mindszenty bíboros emlékkövének híre a Vatikánt elérte. A Szentatya sürgönyben köszöntötte a plébánost és a jelenlevő tömeget. Mindszenty kommunista letartóztatása után negyven esztendővel, Nemesgulács polgárai – elsőként az országban – emlékművel emelték plébániájuk alapítója tiszteletére, 1989. november 19-én. Az emlékkő megszentelése előtt Tóth László püspök tábori misét celebrált. Beszédében megemlékezett Márton Áronról is, aki magyarságáért is szenvedett, így kétszeresen volt büns ugyanabban a sztálini korban. Tóth püspök úr minden magyar katolikus példaképének nevezte Mindszenty primást, megtörve ezzel az egyház hivatalos, ám méltatlan hallgatását. Az ünnepségen résztvettek között ott voltak a külépviseltek küldöttei, a magyarországi és osztrák cserkészcsapatok képviselői, a Mindszenty Emlékbizottság elnöke, valamint állami meghívottak. A hivatalos ceremónia után a nemesgulács kultúrothonban tartottak előadásokat a nagy érsekről, majd a helyi iskolában fogadással zárult az ünnepi eseménysorozat. Az újságíró bizik a változásokban. Bár meglepetten hallgatta, hogy még most is történnek érdekes dolgok. Nemrégiben ugyanis a nemesgulácsi plébánost éjjel akarták – „tudja Isten kik” – elhurcolni a plébániáról. Lefogását azonban Paskai érsek megakadályozta. Az igazságot keressük. Ma még nehéz rátalálni...

(stoffán)

A kívánatos szinten valószínűleg nincs. Ha a politikai kultúra kialakulásának a talaját vizsgáljuk, ez a hiány okszerű és természetes következménye utóbbi évtizedeinknek. Az elmúlt 40 évben az ország azon rétegei, amelyek progresszív gondolatok és a nemzeti érzés hordozói voltak, a politika – s különösen a politikatudomány – minden szintjétől és formájától elzárattak. Akik viszont politizáltak (politizáltak? – a kérdőjel helyénvaló, mert ez a tevékenység kizárólag hatalmi célokra és egyéni, anyagi érdekeket szolgált), emberi magatartásukkal, életvezetésükkel és minden megnyilatkozásukkal, különösen pedig az országnak a jelen időkre bekövetkezett állapotával igazolták, hogy a politikai szónak akár főnévi, akár jelzői értelmezésben való használata velük kapcsolatban aligha merülhet fel.

Ilyen helyzetben érlelődött Magyarország általános (s benne politikai-morális) válsága, amelyben kellő időben spontán társadalmi mozgások kezdődtek, s ezen mozgások ellenzéki szervezetek megjelenésében nyilvánultak. E szervezetekben egyrészt elemi erővel tört elő a nemzet érzés, másrészt tendenciózusan koncentráldott az eddig hiányzó szakmai képzettség – jelentős összevisszaságban keveredve a legkülönbébb ideológiákkal. Mindezen törekvések és eszmerendszerek megjelenítőként pedig az ismeretlenség homályából egy csapásra bukkantak fel szürkeállományok és hordozónokok, józanul konstruktív tehetségek és demagógok, általában azonban megfelelő szakmai tudással rendelkező új hősök.

Az elsőként kialakult ellenzéki szervezetek – a kifejezetten szakirá-

nyú végzettségük segédletével és átmeneti asszisztenciája mellett – közös asztalhoz ültek, s ekként (de kizárólag ekként és ezen egységük erejének következményeként) történelmi jelentő-

Van-e politikai kultúra Magyarországon?

ségű eredményeket értek el.

Azonban már ekkor megmutatkozott az ellenzék heterogén volta, a szándékok és hordozók közötti többrendbeli különbség. Ez önmagában nem lenne baj és veszélyeket sem rejtene magában, végtére is a világ rendszerint e „különbség”-ek vitái és harca eredményeként ment előre – kivéve az utóbbi évtizedek Magyarországot, ahol legalábbis egy 1945-höz hasonló (de azzal nem azonos) helyzetből kell mindent újra kezdeni. Az előlrol kezdés és a befejezés reménye azonban megfelelő politikai kultúrát (is) kíván. Olyat, amelynek keretei között saját szervezeteinket a demokrácia elveinek megtartásával építjük ki és működtetjük; kapcsolatainkban tartjuk magunkat (legalább a szövetségesekkel) megkötött megállapodásokhoz, illetve figyelemre méltónak és legalábbis magunk között megtárgyalandónak tartjuk mások elveit és szándékait és akkor is, ha nem értünk egyet azokkal; s megnyilatkozásainkban – belső meggyőződésünkön fakadóan is – tartózkodunk az inkorrektstól.

Politikai kultúra tökéletes és ideális mértékben valószínűleg még sehoh sem valósult meg, de az érintkezési szokásokat és annak formáit (kell ezt körülírni? a kultúrát!) minden vala-

mennyire is fejlett intellektusú politikai réteggel rendelkező országban ismerik. Ennek a kultúrának pedig nemcsak a módszerek elfogadhatóságában és tisztességében kell megmutatko-

nia, hanem az érdemi ítéletalkotásban is. Jól kell felmérni az adott helyzetet, a tényleges lehetőségeket, valamint a fennálló és hatni is képes veszélyeket; s mindezek okos, politikai mérlegelésével kell – lehetőleg időben – kompromisszumokat kötni, avagy elutasítani.

Mindezek mellett nem szabad semmiképp elfelejkezni a társadalom ki-elégítően megindokolt és lehető legtükrözősebb, folyamatos tájékoztatásáról, mert tudni kell: a nép politikai tevékenységünknek nem tárgya, nem is eszköze, hanem célja. Aki nem népéért-nemzetéért politizál: egyrészt a politikai kultúrát illetően tévedésben van (avagy megtéveszt másokat), másrészt (akár azonnal) hagyja el a politikai küzdőteret. Lásd Petőfi: „Nincs rád szüksége a világnak, S azért a szent fát félretted.”

Sajnálatos (vagy szégyen?), hogy ezeket a sorokat a XX. század végén és Európa közepén le kell írni, de úgy látszik szükséges a figyelemfelkeltés szintjén mindezt azoknak is figyelmébe ajánlani, akik miatt ezen írás jogosága szégyen, s azoknak is, akik Európa keleti szélének évezredek bástyáját eltökélt szándékkal – de helyenként nem a legjobb és kívánatos módszerekkel – a modern Európához kívánják csatlakoztatni. A megfelelő politikai

tevékenységet azonban minden szervezetnek saját identitása feladása nélkül, de mégis az önös érdekek átmeneti és részbeni korlátozásával folytatnia kell. A ma még törekény és több hiányosságot magán viselő demokrácia ki fog alakulni, a pluralizmus sajátosságait meg fogjuk szokni, az elvek és módszerek sokfélesége nem káros, hanem változatosságot és választási lehetőséget fog jelenteni.

Lehet, hogy e folyamat során egy-egy szervezet, vagy politikus el fog bukni, de a politikai spektrum ki fog tisztulni, az erőviszonyok belső törvényei általi mértékben fognak nyilvánlódni és a többpártrendszerű parlamenti demokráciában megfelelő pártok, megfelelő támogatottsággal fognak közösen és kultúrált politikai harc útján Magyarország felemelkedésért munkálkodni. A felemelkedés folyamata nem lesz rövid, nem lehet ugyanis néhány sarkalatos törvénytől a „magyar csoda” azonnali megvalósulását várni; de az átmenetnek a lehető legrövidebb időtartamúnak kell lennie, viszont nem mindenáron.

Nem lehet történelmi folyamatot a nép ellenérzését kiváltó paktumokkal, vagy önös és vélt érdekeknek a nemzetre való ráerőszakolásával és elfogadható indoklás nélkül lerövidíteni, s nem lehet a még mindig hatóképes veszélyekkel nem számolni. Csak az ellenzék (ma még ellenzék) egységével és a legtisztább eszközökkel valósítható meg az egész magyar nemzet által annyira áhított cél: a szabad, demokratikus és jóléti Magyarország.

Dr. Mészáros Vilmos

a Magyar Liberális Párt elnöke

Dátum vitaiskola

Vezeti: dr. Bóra Ferenc

Társadalmi igény: a tartalmas vita

tavező segít a vita iránti érdeklődés felkeltésében (unalmas és felesleges kitérések gyors kikapcsolása a vitából), a tartós figyelem kiváltásában. A gútlásokból való kitérés arra is felkészítheti a vitatkozókat, hogy önálló gondolatokat fogalmazzanak meg.

A képzelet hasznosítását a vitában ma még sokan felesleges időpocsékolásnak tartják. A praktikizmus a gondolkodásban csak a legközelebbi célok eléréséig, a hasznos feladatok és problémák megoldásáig juttatja el a vitázókat. Ezt tartják „komoly gondolkodásnak”, s ami a képzelet terméke, az szerintük kiiktatandó a vitából. Pedig a prognosztikus és a fantáziadús gondolkodás „az elágazó út” bejárására készíti a vitapartnereket. Bármilyen konfliktust tartalmazó kérdésről mondjanak véleményt a vitatkozó, alapvető követelmény, hogy a közlemény ne szenvedjen csorbát. A vélemény elmondásának kulturáltsága lehetővé teszi, hogy ne azt keressék az ellenfelek, ami szétválasztja, hanem ami összeköti őket.

Együttműködés a vitában olyan követelmény, mely a vitatkozó feleket összehangolt tevékenységre készíti. E vitamód képessé teszi a vitapartnereket, hogy egyszerre tudjanak figyelni saját magukra és társaikra. Alárendelik magukat a szabályoknak, gondolkodásukat a vitatéma feldolgozására mozgósítjuk. A Szalai Katalin írja:

„Az együttműködést nem lehet kikényszeríteni, csak akkor jön létre, ha sikerül a meggyőzés, ösztönzés módját megtalálni.”

A befogadó szemével is vizsgálja magát az, aki a vitában meg akar valakit győzni. Elképzeli, hogyan vélekedik, viselkedik, gondolkodik az egyes vitatott kérdésben a vitafél. Elgondolkodik azon, hogy ellenfele mire hangolódik rá, az érvek közül melyeket, miért hajlandó elfogadni; mi az, ami taszítja, felháborítja. Mi az, amit az érvelésből a vitapartner elvet, s hogyan kell érvelni, hogy az elutasítás ne következzék be.

Két tényezője van a közlő hitelességének. Az egyik a hozzáértés, mely tájékozottságon, szakmai tekintélyen, elismertségen, sikerességen alapul. A hanyagul dolgozót, a hazudozót, a szeszélyes embert, a cinikust elutasítják. A másik tényező a megbízhatóság, melynek a következők a jellemzői: egyenesség, nyíltság, vélemény-szilárdság, kiszámíthatóság, megalapozott állásfoglalás, igazmondás. A pozitív hatás mintegy kisugárzik a közlő egész személyiségére, s minden alap nélkül további jó tulajdonságokat vagyunk hajlamosak tulajdonítani neki, ha egyszer már elnyerte a bizalmat. A vitában a hiteles közlőnek visszajeleznek a résztvevők (figyelő arc, fejbőlintás, az egyetértés szóbeli kinyilvánítása).

Ha a vitába bekapcsolódó emberek úgy érzik, hogy a felszólaló rájuk akarja erőltetni álláspontját, ellenállnak és nem engedik meggyőzni magukat. Az érdemtelen feldicsérés vagy befeketítés – méginkább a lebecsülés – hasonló fogadtatásban részesül. Ha a meggyőzésre vállalkozó vitapartner hízeleg – s e szándékát az eszmecserében résztvevők észreveszik –, érveit elutasítják. Így jöhet létre a „bumerághatás”, melynek lényege, hogy a vitafelek az ellenkezőjét fogadják el, mint amit rájuk akarnak oktrojálni. Ha viszont, önzetlen, segítőkész, humánus szándékot tapasztalnak, az igazság képviselőjét, a meggyőzés érveit elfogadják, s kompromisszumos megoldásokra is hajlanak. Abban az esetben, ha a vita során kiderül, hogy a meggyőzés magánérdeket (önzést) szolgál („kilóg a lóláb”), elzárkóznak az érvek elfogadásától.

Gondolatok, nézetek hasonlósága segíti a meggyőzésre vállalkozó személyt, hogy nézeteit elfogadják. A vitában résztvevők szeretnék ellentmondásmentes érveket hallani. Ha az érveket felsorakoztató egyén sok tekintetben, a vitapartnerek nézeteihez hasonló álláspontot képvisel, a meggyőzés akadálymentessé válik.

Uniformizált érvekkel mindenkire akarnak szólni, s éppen ezért nem következnek be az együttérző hatás. „A meggyőző hatás titkai valójában nem is útok, gyakorlás, szorgos próbálkozás révén ki-ki mestere lehet a meggyőző hatásoknak, melyet persze mindig az igazság, a társadalom pozitív értékei szolgálatában érdemes kamatoztatni.” – írja Csepeli György.

Tartalmas vitával gondolkodva és együttműködve, hitelesen lehet és kell a társadalmi változásokat szolgálni.

Dr. Bóra Ferenc

Népszavazás a Szovjetunióban: döntsenek a népek?

A Szovjetunióban a népszavazás múltjáról nemigen lehet beszélni, legfeljebb esetleges jövőjéről. A hetvenéves államalakulat több mint száz népet, illetve nemzetiséget ugyanis még egyszer sem kértek, szólították fel arra, hogy fontos államügyekben közvetlenül kinyilvánítsa véleményét. A Szovjetunióban a népszavazás helyett inkább az „össznépi vita” kifejezés divatos, bár azt sem tudni, hogy emberek millióit miként lehet vitakoztatni.

Az 1936-os sztálini és az 1977-es brezsnyevi alkotmány ugyan egyaránt említést tesz a népszavazásról, mint fontos demokratikus intézményről, de meglehetősen elnagyolt formában. Az 1936-os alaptörvény 49. cikke értelmében a „Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa népszavazást (referendumot) rendez saját kezdeményezése alapján vagy a szövetséges köztársaságok egyikének kívánságára”. Ebből tehát nem tudható meg, hogy ki milyen kérdésekben lehetett 1977-ig népszavazást kiírni, de az sem, hogy a szövetséges köztársaságokban ki kezdeményezhette a referendumot.

Az 1977 októberében elfogadott alkotmány is egyetlen mondattal intézi el a népszavazás kérdését, miszerint: „Az államélet legfontosabb kérdéseit össznépi megvitatásra, illetve népszavazásra bocsátják”. Hogy mik ezek a legfontosabb kérdések, és egyáltalán ki kezdeményezhet referendumot milyen feltételekkel, az nem derül ki az alkotmányból. Mindenesetre figyelemre méltó, hogy egyik alkotmány sem az állampolgári jogokról és kötelezettségekről szóló fejezetben, hanem a politikai intézményrendszer szabályozó részben említik meg a referendum lehetőségét.

Igaz később, 1979 áprilisában a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának ügyrendjét szabályozó törvény a népszavazás kérdéseinek két cikkelyt is szentel az ötvenből. Az egyikből megtudhatjuk, hogy a Legfelsőbb Tanács jogosult a népszavazás kiírására és lebonyolítására. A másik cikk arról rendelkezik, hogy amennyiben a Szövetségi Tanács és a Nemzetiségi Tanács (a szovjet parlament két kamarája) között véleményeltérés merül fel, a vitatott kérdést a két ház által paritásos alapon létrehozott egyeztetőbizottság elé utalják. Ha a szovjet honatyák

itt sem tudnak egymással zöldágra vergődni, úgy a kérdést a Legfelsőbb Tanács legközelebbi ülészaka elé terjesztik, vagy népszavazást írnak ki az illető probléma eldöntésére. A referendum tehát ez esetben is csak egyik alternatíva, de korántsem kötelező azt megrendezni.

Az elmúlt évek politikai felbolydulása azonban a népszavazás körüli homályos megfogalmazások eloszlátásának a szükségszerűségét is sürgetően felvetették. Mind több köztársaságban merül fel a referendum pontos jogi rendezésének igénye. Ebben, mint általában a politikai reformok bevezetésében, főként a balti és a Kaukázuson túli köztársaságok járnak élen és Litvániában november elején – a Szovjetunióban először – már törvényt is fogadtak el a népszavazásról.

A litván népszavazási törvény pontos feltételekhez köti a referendum kiírását. Előírja például, hogy vagy a parlamenti képviselők felének kezdeményezésére, vagy 300 ezer állampolgár által hitelesített petíció alapján lehet kiírni népszavazást. Ezek szerint a litván népszavazási törvény a magyarnál jóval szigorúbb kikötéseket tartalmaz, főleg ha figyelembe vesszük, hogy a balti állam lakossága csak egyharmada Magyarországnak. Valószínűleg azt is számításba vették a törvényalkotók, hogy a Baltikumban az állampolgárok mostanság igencsak „vevők” a közéletre. A litván népszavazási törvényben is hiányérzetet kelt, hogy ez sem határolja pontosan körül, hogy mely kérdésekben lehet, illetve melyekben nem lehet (például mint Nyugaton adó- és költségvetési kérdésekben) referendumot rendezni.

A népszavazás mint fontos politikai eszköz a Szovjetunió más részein is élénken foglalkoztatja az állampolgárokat. A hírek szerint az észtek is serényen készülnék a referendumtörvényre, és ha ott is lesz, valószínűleg a lettek sem akarnak lemaradni. Délen Örményországban mind többen népszavazás útján kívánják eldönteni Karabah hovatartozásának az ügyét, Grúziában és Azerbajdzsánban pedig egyenesen úgy vetődik fel a kérdés, hogy a helyi lakosság majdan népszavazáson döntsön el: szovjet állampolgár akar-e maradni a jövőben is, vagy hazája váljon ki a szövetséges szovjet köztársaságok kötelékéből.

Hegedűs György

És Ön
kire kíváncsi?

A tudás a tettek és a gondolatok egysége

Csoóri Sándor azt mondta, hogy Timkó Ivánban véli fölfedezni a jövő egyik nagy politikusát, így ezennel átnyújtom neki a jelképes stafétabotot, s természetesen nyomban meg is kérdezem, hogy a megfogalmazottakat érezte-e, érzi-e akár legbelül is.

– Nem, nem... így nem. Talán nem hangzik nagyképűen: mindig úgy éreztem, már-már egy mondatban össze lehetne foglalni az én életcélo-
mat.

– Tegye meg.

– Becsületesen élni. Úgy gondolom, hogy amióta van öntudatom, életemnek ez az egyik vezérgondolata... Eredetileg nem jogász akartam lenni, azt sem tudtam, mi a jog. Am a jogi karon tanulva megszerettem. S közben rájöttem, hogy életcélom nem saját találmány, hisz a római jognak is egyik alapelve az *ulpianusi mondat*, amelyet a Digestában megőriztek nekünk: Becsületesen élni, mást nem sérteni, s mindenkinek megadni a magáét, a maga jogát. Ebben a furcsa történelmi szituációban nagyon nehéz lenne azt mondani, hogy bármelyikünk is az a nagy feladat vár, melynek megoldása történelmet formál. De a mi körünkben talán az is nagy feladat lenne, ha ezeket a klasszikus értékeket valahol meg tudnánk őrizni, meg tudnánk újítani, vagy át tudnánk adni, át tudnánk menteni. Igen nagy baj, hogy napjainkban is a mellékkérdések kerülnek a középpontba, s ezeken vitatkozunk, miközben a fő kérdések látatlanok maradnak.

– Az elmúlt negyven esztendő meg lehetőségen elsőtűtette az emberek elméjét. Ebből a sötétségből nem egyszerű kiadni.

– Ez biztosan így van... de azokat a támpontokat kellene megkeresni, melyek érintetlenül megmaradtak, amelyekre fel lehetne építeni egy új magyar jövőt. Arra kellene törekednünk, hogy ezeket meglegeljük, vagy kikaparjuk a romok alól a nemzeti párbeszéd során...

– Kérem, ne nehezteljen azért, hogy visszakanyarodok a legelső kérdéshez, ám már kapcsolva a becsületes élethez, mint értékhez. Önben e két dolog hogyan függ össze?

– Azért nem éreztem azt a rendeltetést, amelyet Csoóri Sándor megfogalmazott, mert naponta láttam az élet tisztaságának, az élet becsületének, az élet méltóságának a lehetetlenségét, a megalázottságot és a megnyomorítottságunkat, amiért úgy éreztem, éppen elég nagy feladat tisztességesen leélni egy életet, aminek nem biztos, hogy olyan látványos kulisszák kelljenek, amit úgy mondanak: „nagy formátumú élet”... Érdekes azonban, hogy éppen a legutóbbi hónapokban utólag néhányszor rájöttem: átéltem olyan órákat, amikor az ember úgy érezhet, ura önmagának, s valami olyant tudott tenni, ami másoknak is jó. Az is idetartozik, hogy miért vagyok most itt, s miért beszélek erről a témáról. Azért, mert Csoóri Sándor mondta, ő vetette föl. A személyes kapcsolat, a megtisztelő és fontos barátság, a hitel, a bizalom... Az ő ítéletében úgy bízhatok meg, hogy közben nem kell sem alszerénynek, sem nagyképűnek lennem. Erről a mondatról, vagy ennek tartalmáról soha nem beszélgettünk mi

ketten, s mégis leülhetek ezt megtárgyalni, mert ő vetette föl. Ha más tette volna, akkor hallgatnom kellene.

– Hite szerint mit jelent politizálni? Éle-e a ma embere a politizálás kínálta lehetőségekkel?

– Sose gondoltam, és ma sem gondolom, hogy én politikus lennék – de abban az értelemben nem, ahogyan a politikust és a politikát ma felfogják. Viszont a szó eredeti görög, vagy éppen eredeti magyar értelmében lehet belőlem politikus – és Csoóri Sándor bizonyára így értette a mondottakat. Eredetileg a *politicus* és az *idios* volt a fogalom. Az *idios*-ből az *idióta* szót megőriztük, de *politicus* (politikus) eredeti tartalmát nem. A *politicus* az az ember, aki a saját egyéniségét és életcélját mindig a közösségben tudja megvalósítani, mert tudja, hogy az ember közösségi lény, aki társaság nélkül életképtelen. Az *idióta* pedig az, aki azt hiszi – dölyfből vagy butaságból –, hogy ő mindenki másától függetlenül – a másikat helyett, a másikat elnyomva – képes élni.

– Volt rá precedens, szép számmal.

– Sajnos, ez így igaz. Tehát úgy hiszem, hogy az eredeti értelemben valamennyien politikusok vagyunk. De abban az értelemben nem vagyok politikus – és az sem az, aki magát annak gondolja –, hogy ezt egy külön szakmának tartanám, azaz a politikusok elkülönült csoportot alkotnak az adott országban vagy a világban azzal az elhivatottsággal, hogy ők a politikát műveljék.

– Ezzel csak részben tudok egyet érteni.

– Gondoltam, hiszen majdnem mindenki így van vele. Ez a világunkban a munkamegosztásnak a túlhajtása, a specializáció túlhajtása olyan helyzetet teremtett, olyan életfeltételek között élünk, hogy ez a gondolat meghaladja ebben a specializált, megosztott – de nemcsak munkában, hanem emberileg is megosztott – világban az elgondolhatóságot. Ez lenne az a transzcendencia – a transzcendentális filozófia –, amelyiknek a birtokában vagyunk, amelyik évszázadok, évezredek során vált az emberiség közkinccsév, csak mára elvesztettük. Olyan fogalmakat használunk, amelyeknek azt a filozófiai közegét, amelyik kiérlelte, már nem ismerjük, így nem vagyunk képesek azt elgondolni sem. Megváltoznak fogalmaink, illetve saját eredeti értelmükkel kerülnek szembe.

– Hihetünk abban, hogy a szavak egy idő múltán ismét visszanyerhetik eredeti értelmüket, hogy az összezavarodottságból kilábalhatunk, s életünk az eredeti, természetes medrében folyhat?

– Úgy gondolom, ez több mint hit, mivel nagyon súlyos a tét. Ha minden nem tudunk változtatni, elpusztulunk. De nemcsak egyénileg, hanem a világ is. Mert gondolja csak el, milyen hihetetlen ellentmondás az, hogy az emberiség történelmileg először a huszadik században vált képessé, hogy ne csak egy-egy embert, egy-egy népet irtson ki, hanem az egész civilizációt, az egész emberiséget, az egész Földet megsemmisítse; s ugyanebben a században ért el a technika olyan szintet, hogy képes lehetne mindenre,

például arra, hogy az embert, szintén történelmileg először, minden megalázó tévékenység alól fölmentse... akkor veszíti el azt az alapot, amelyiken ez kifejlődött. Ennek a feszültsége kínzó tulajdonképpen minket a mindennapi élet különböző megaláztatásai-
ban, nyomorúságában.

– Az emberek többsége érzi mind-
ezt, de nem tudja megfogalmazni.

– Ez pontosan így van, és ez nagy baj. Úgy látom, hogy az a bizonyos átmenet, amelyet legtöbben csak anyagilag, gazdaságilag, politikailag fognak föl, igazság szerint ezt jelenti. Főlkészülést, amelyben az emberek saját gondolatvilágukban újulnak meg és megváltoztatják az életüket. Gondoljon bele, milyen borzasztóan szép Rilkének az *Archaikus Apolló-torzó* című verse. Nézi a szobrot, s nem arra gondol, hogy jaj, de jól érzem magamat, jaj, milyen jó a ruhám. Hanem arra, hogy meg kell változtatnod az életedet. „Változtasd meg életed!” Ez az az erkölcsi felszólítás, ami benne van egy igazi műalkotásban. S hozzá kapcsolom Shattisbury az elfeledett angol platonikus moralistának a gyönyörű gondolatát, a mi életünk a mi szoborunk, amelynek magunk vagyunk a szobrászai. Tehát megfogalmazta azt az alternatívát, melyre, mint egy falat kenyérré lenne szükség. Sajnos ezt elvesztettük, mert függésben élünk, alárendeltségben és utasítási jog alatt. Úgy, hogy vagy velünk rendelkeznek, vagy mi rendelkezünk a másik emberrel...

– Ezt nagyon jelenidőben mondja?

– Teljesen. S talán az életem „specialitása”, hogy ezt én soha nem tudtam elfogadni. Viszont ennek a következménye mindaz a kacskaringó, amely a mai felfogás szerint furcsává tette az életutamat. Persze, ezt nem sérelemként mondom, hanem inkább azért mondom, mert az igazi gondolatokért meg kell szenvedni. Mert az öröm a szenvedés hátán születik. Nem az az igazi öröm, amikor az ember eredeti gondolatokra talál, vagy másoknál rátalál a saját gondolataira? Minél nagyobb az ember pillantása a világra, minél nagyobb gondolatok viselésére képes, minél nagyobb kérdések foglalkoztatják, annál több a szenvedése. Ezt öntudatosan elviselni értelmes szenvedést jelent, ám olyan gondolatokat szül meg, amelyek mások számára is értékesek.

– Hogyan jelentkezik és válik értéké mindez a mában, az átalakulás napjaiban, hónapjaiban, éveiben?

– Az átalakulásnak, az átmenetnek az igazi mércéje és feltétele az, hogy minden honfitársunk és embertársunk kerül-e olyan körülmények közé, ahol képes lesz felkészülni arra a szabad, önmeghatározta, egyéni – tehát megismételhetetlen, páratlan és pótolhatatlan – életre, amelyikkel csak ő bír, s amelyiknek a kifejlésztése az ő kötelessége. Mert az ő élete azt jelenti (ebben az értelemben), hogy ezt tudja adni annak a közösségnek, amelyik az ő egyéni képességének a kifejlesztésével gazdagodik és áll biztosan Európában és a világban. Enélkül minden változás csak felszín és látszat lenne, mert nincs alanya.

– Az egyénhez képest az országnak mérhetetlen kitartásra van szüksége.

– A kérdés lényege ez. Meglesz-e a kitartás a magyarságban, hogy a tengeri átéltszenvedés után valóban eredmény, öröm, kultúra, azaz a világ számára példamutató, új Magyarország szülessen. Ez a Kőlcsey-féle kínlás... Vagy ez a szenvedés természetlenül önpusztítássá válik, s ez a nép elpusztul. Ennek a kérdésnek a felfogása, tudatosítása a ma és itt élő magyar népnek az alapkérdése. Az idő is az, de nem tőlünk független. Az idő nem más, mint a saját egzisztenciánknak az önidéjűsége. Ha én fokozom a képességeimet, az idő rövidül. Ha egy ország csínálná ezt, akkor az általam említett egyéni példa eredményéhez viszonyítva nem tizenhat év, hanem tizenhat hónap vagy tizenhat nap kellene... És itt érhetünk el a hithez. Van-e elég hitünk arra, hogy kitartsunk, hogy vállaljuk-e nap, mint nap a magunkkal való szembe fordulást... hogy mindennap többek legyünk, mint az előző nap voltunk. Hogy lelkiismeretesen élünk-e vagy csak okosan, racionálisan, hogy egymásra tekintettel élünk-e vagy önzően? Nem független tőlünk a világ. Hogy milyen választ kapunk a világtól, az attól függ, hogy mi milyen kérdést teszünk föl... Ha a rossz elvontkoztatásokat, ha a rossz világnézetet felül tudjuk múlni, akkor az a gyanúm, hogy ezek a kérdések úgy oldódnak meg, hogy szinte észre sem vesz-
szük.

– Egyetértek, de bizonyos dolgok fölvetek. Ha az ember rákérdez a változásokra, csak azt hallja válaszul: majd, ha előbb az ország gazdaságilag stabilizálódik.

– Először: nincs külön gazdaság és külön politika. Másodszor: hány éve stabilizáljuk a gazdaságunkat? 1918-tól. Tehát valami alapvető hiba van. Azaz meg kell újítani a fogalmainkat, meg kell újítani az életfeltételeinket. E két dolog a szétválasztása is olyan feszültségteremtő, mint amikor szétszakítják a testet és a lelket... Ezeknek az áthidalása, egybefoglalása, a dialektika és a szintézis a lehétköznapi anyagi problémáink megoldásának is az előfeltétele. Ezt egyszerűen úgy fogalmazom meg, hogy napjainkban az igazi alapvető dolgok uralatlanok, önállósultak.

– Mivel fejezné be e mostani beszélgetést?

– Két dologgal. Az egyik: nagyon sok mindent elfelejtettünk az elmúlt századokból, s ezt nem szokták emléteni, hogy a feszültségek forrása a felejtés is. A másik, amit mindig mondom, a helytelen szóhasználat. Ez bizonytalanná tesz minket, elveszítjük önmagunkat, a tájékozódási pontjainkat. Nem adhatjuk fel. A választás úgy áll, ahogy Arany János írta:

„Oh, ha méltóbb s új kobozzal / A megíjodott hazát / Zöngölném Homéroszal; / Ne csak mindig panaszád! / De legyen, ha veszni sorsa, / Húnyó nép közt Osszián. / Inkább, hogysem dalok korcsa / Közönyös harmóniám!”

– És Ön kire kíváncsi?

– Bár személyesen még nem találkoztunk, de nagy tisztelője vagyok Gyulai Endrének, a szeged-csanádi megyés püspöknek – nagyon sok mindenért.

V. Horváth Mária

Egy időközi választásról

A csata folyik

Az idén több országgyűlési választói körzetben is megürült a képviselői hely visszahívás vagy lemondás miatt. Az ellenzéki pártok mindenhol sikerrel vették az időszaki választás akadályait, így több képviselőt juttattak be a parlamentbe. Amikor a budapesti V. kerületi egyik választási körzetben hasonlóan felszabadult egy hely (nagy-követi kinevezés miatt), az ellenzék közös jelölt állításával készült fel a képviselői helyért folyó harcra. Aztán híre kelt: nem is lesz választás. Tamás Gáspár Miklóssal, az ellenzék jelöltjével arról beszélgettünk, vajon mi lehetett az oka a választás körüli csatározásnak.

– Ön az ellenzék jelöltjeként indul a választáson, melyről hosszú hónapokig nem lehetett tudni, meg lesz-e tartva. Végül mégis kiírták. Aztán az MDF közleményt adott ki arról, hogy mégsem tekintik Önt a jelöltjének.

– Ez igaz, de csak félig. Ha megválasztanak a választáson, nem tekintenek a képviselőjükknek, de a személynem ellen nincs kifogásuk, sőt van egy elismerő mellékmondat is ebben a nyilatkozatban. Úgy gondolom, hogy a két párt, az MDF és az SZDSZ közötti ellentétek miatt léptek vissza attól, hogy aktívan támogassanak. Ez annál is inkább igaz, mivel a helyi szervezeteink között nincsenek ellentétek. Az ellentétek az országos pártok ellentétei. Nekem számos barátom van az V. kerületi MDF-ben.

– Gondok voltak a választás kiírása körül.

– Vannak is.
– Még mindig?
– Persze. A csata folyik. Nem várható el a választást lebonyolító – jellemben változatlan – hatóságoktól, hogy régi, nyílt ellenfelüket szeressék, márpedig nyilván azért nem akarták a választást kiírni, nehogy ezen jól szerepeljenek. Teljesen törvényellenesen és antidemokratikusan halogatták a dolgot, ma pedig úgy áll, hogy ki van ugyan írva december 9-re az időközi

választás, de ezt már az új választási törvény szerint kell rendezni. Tehát hétszázötven aláírást össze kell gyűjteni, ezt viszont csak hiteles jelölőkön lehet megtenni, aminek a szövege is csak november második hetében jelent meg a Magyar Közlönyben. Amíg ezt kinyomtatják, kikézbessük a szavazásra jogosultaknak... Állítólag a választói névjegyzék sem megbízható. Az Országos Választási Elnökség azt mondja erre, hogy haladékokat adnak december elsejéig az aláírásokat az új jogszabály szerint egy hónappal a választás előtt kellett volna benyújtani, de akkor még a jogszabály szövege sem jelent meg. A Választási Elnökség jól tette, hogy halasztást adott, de halkan, közöttem és a DÁTUM néhány tízezer olvasója között megjegyzem: ez nem törvényes. Felőlem csinálják. Ez az egyetlen lehetséges megoldás. De arról is szó van, hogy el kell halasztani még későbbre, mert képtelenek még így is megcsinálni. Ezt hívják szabotázsra. Ráadásul a Hazafias Népfront, melynek még mindig valamilyen hivatalos vagy félhivatalos szerepe van a választás lebonyolításában, érdekelte fél, mert jelöltet indít. Plusz a HNF manifesztumokat tesz közzé az adófizetők pénzén az újságokban arról, hogy ez a választás szükségtelen, kevés az idő. Ki a hibás azért, hogy kevés az idő? Ezt a választást augusztusban kellett volna megejteni. Akkor nem lett volna kevés az idő, s akkor ha sikerült volna elérni céljainkat, lett volna egy budapesti ellenzéki képviselő is a parlamentben. Ez a fajta taktika nem is annyira a Kádár-korszakra emlékeztet, hanem a koalíciós időszak választási manipulációira. Nem hiszem, hogy a HNF hosszú távú céljait segítené, ha az embereket, választókat ilyen módon mérgezik.

– Szinte minden párt programja tartalmazza távlati célként a KGST-ből és a Varsói Szerződésből történő

kilépést. Ezzel kapcsolatban rengeteg rémhír kering: ha kilépünk, ez vagy az fog történni.

– A szovjet kormány realista. Egyáltalán nem ijed meg a kilépési szándéktól. Tudja azt, hogy csekély különbség van a Varsói Szerződésből való formális kilépés és az egyik tagállam független külpolitikája között. A Szovjetunió mindig a régió egyik meghatározó hatalma marad. Egyáltalán nem szükséges, hogy a Varsói Szerződés tagjai legyenek ahhoz, hogy itt szovjet befolyás érvényesüljön. A Varsói Szerződés kérdése egyre másodlagosabbá válik, miután egyre több tagállam fog letérni az államszocializmus újtjáról. Ennek a paktumnak a tagállamok „rácba szedése” volt a funkciója, ez lehetetlenné válik, s egyáltalán nem tartom elképzelhetőnek, hogy 1990-ben nem egy hanem négy nem kommunista miniszterelnök fog ülni a VSZ Tanácskozó Testületének ülésén. S ha a dolgok így mennek tovább, az is elképzelhető, hogy ebben a testületben több szovjet küldöttséggel lesz dolgunk. A Szovjetunió sem látszik kifejezetten stabilnak ebben a pillanatban. Úgyhogy az ezzel kapcsolatos pánikkeltés indokolatlan.

– És a román katonai veszély?

– Az is pánikkeltés. Van nekünk félnivalónk Romániától, de a teljesen megalapozatlan – az állítólagos külső készülődéstről hangoztatott szenvedélyes szónoklatok egy része a katonai veszélyről állampolgári fegyelmetlenségéből származik. Rémhírterjesztés. Nem feltétlenül sötét erők munkája, jelentős szerepe van benne a tömegkommunikációs eszközöknek is. Csak egy példa erre: az országgnak pillanatnyilag az egyik legismertebb politikus Antoniewicz Roland, aki közismert bohóccá vált. Vele, mint jelképpel példálózni szokás. Egy más struktúrában működő sajtóban két sort sem kapott volna. Nekünk nem Antoniewicz-től kell félnünk, neki nincsenek hívei, mégcsak nem is Grósz Károlytól vagy Puja Frigyesztől, akiknek szintén nem lesz sok híve, akármit mondanak is a taglétszámukról. Nekünk új dolgoktól kell igazából félni. Például attól, hogy a rendszer változása nem lesz igazán mély. A gazdaság reformja csalásnak bizonyul. Attól, hogy itt nem piacgazdaság és magántulajdon lesz, s nem lesz eredményes és sikeres

gazdasági stratégia, melyet a csökkenő állami és növekvő magánszektor tudna együttesen kialakítani, hanem a legkülönbözőbb trükkök az adósságok vagyonná változtatására, és az állami gazdaság burkolt fönntartására. Azt is alságos rémületnek tartom, hogy azt mondják, a kommunista vállalatvezetők, menedzserek átmentik helyzetüket a következő rendszerbe. Ez valószínűleg elkerülhetetlen. Akinek jobb az induló helyzete, az egy piacgazdaságban jobb esélyekkel indul. De a piacgazdaságban pont az az érdekes – erről szólnak az amerikai történetek a cipőtisztítóból lett milliommost idézve –, hogy az induló esélyek nem feltétlenül örződnek meg hosszú távon. Ha van hitel, egyáltalán nem fontos, kinek van az induláskor tőkéje. Ha igazi piacgazdaság lesz, a kommunista menedzserek problémája eltűnik, ha nem lesz igazi piacgazdaság, akkor nem ez lesz a probléma, hanem az, hogy nincs piacgazdaság. A lényeges kérdés az, lesz-e valóban piacgazdaság és parlamenti demokrácia, s ha igen, akkor hogyan lehet az ezzel kapcsolatos gazdasági, politikai és lelki megrázkódtatásokat enyhíteni. Erre kell majd egy erős kormány, mely élvezve a nép bizalmát valóban radikális változtatásokat lesz képes végrehajtani.

Csik Rita

Szamárpad

Szervezkedünk, szervezkedünk. Rendezi sorait az MSZP is – olvashattuk a nagybetűs címet a Somogyi Néplap hétfői számában. Az MSZP, amely az ugyancsak vastagbetűs alcim szerint nem lehet szemérmes. Nem-e? Hát akkor milyen? Netán van harmadik lehetőség is? Alig néhány napja, hogy országvilág szeme láttára kiült a szamárpadba a minden eddigi idők legonhittebb, legmélidőngetőbb ideológiáját hirdető bukott négyesfogat. Az iparból, a mezőgazdaságból, az országlásból bukkottak. Akik a pusztulásból egyetlen tanulságot vontak le, a felszínen maradás igényét. Esetleg a jegyrendszer bevezetését egy kis diktatúrával, munkásokkel, vasókkal, az esztelen nagyberuházásokkal, gyanús szervezetek támogatásával, vörösbaros vadászatokkal, kódiskorutakkal azokban az országokban, ahol eddig nem a kommunizmust, hanem a gazdaságot, a népjólétet építették. A szervezkedő szamárpadosoktól elhatárolták magukat a szelid szegfűket jelképező választók. A nem szemérmesek, akik nem vontak le a munkahelyi politizálásból származó mérhetetlen károk tanulságait. Akik a közigazgatásban alapítják meg az alapszervezetüket. Nem, nem tévedés, nem a lakóhelyükön. A munkahelyükön. Netán az esélyegyenlőség alapján pártharcok színhelyévé kívánják tenni a munkahelyeket? Véleményünk szerint ott inkább dolgozni kellene, persze szervezkedni azért lehet, csak nem szemérmesen. Merthogy a bizonyítványokban kinek-kinek az érdemei szerinti osztályzatok jegyzetnek be. És ha az osztályfőnököt, a népet valaki megharagítja, bukásra, sőt a szamárpadra is számíthat.

Vallató Géza

Téves a címzés

Az MSZP komlói szervezete fölfigyelt egy fenyegető veszélyre: hátha a szabad választásokból megszülető – és minden valószínűség szerint ellenzéki többségű – parlament utat nyit majd az emberi jogok korlátozásának? Hát-ha támad valaki, aki népszavazás kezdeményezésével igyekszik elérni ezt a célt? Nosza, ezt sürgősen meg kell akadályozni. És mi akadályozza meg, ha nem a komlói emeszpések iránymutatása? Tehát aláírásgyűjtésbe kezdtek az alkotmány olyan módosítása érdekében, mely kizárja az ilyen jogkorlátozó célú népszavazások lehetőségét.

Nagyon derék. Bár kissé furcsa, hogy ez a nagy jogvédő igyekezet épp most buzdított föl, amikor egy másik (és előbbrevaló) népszavazás foglalkoztatja a közvéleményt. Furcsa, de nem véletlen: a komlói párttitkár meg is mondta az MTI munkatársának, mi az időzítés oka. A lépést választul szánják a Szabad Demokraták Szövetségének akciójára. Mert – fejtette a párttitkár – az SZDSZ által kierőszakolt (!) népszavazás ugyanis oda vezethet, hogy „a köztársasági elnök megválasztásának joga – a nép közvet-

len akaratnyilvánítása helyett – a parlamenti választások után összeülő Országgyűlésre száll át. Ezzel a megoldással a szocialisták (értsd: az MSZP tagjai) nem érhetnek egyet.”

Bár okvetlenül helyeslem, hogy az emberi jogokat népszavazás eredményeként se lehessen korlátozni, mégis szólni szeretnék a jó komlói „szocialistáknak”: mielőtt nagyon nekiveselkednek az aláírásgyűjtésnek, gondolják meg, hogy ama „kierőszakolt” népszavazás semmiképp nem idézhet elő változást az államelnöki tisztség betöltésének módjában. Erre nézve ugyanis a pártok egyetértésével elfogadott törvény úgy intézkedik, hogy a választások után minden későbbi alkalommal az országgyűlés választja meg a köztársaság elnökét. A közvetlen elnökválasztás lehetőségének „nagy ajándékával” csak most az egyszer, egyetlen egyszer tisztelték meg a népet, most, amikor az a kiütemezett alkalom kínálkozik, hogy Pozsgay Imrét koronázzhatjuk meg elnöknek. Ebben az ügyben tehát a tervbe vett aláírásgyűjtés nem célirányos, ráadásul a szabaddemokratákat is fölösleges itt emlegetni. Tessék talán levélben fordulni a legilletékesebbhez, az MSZP központjához. Cím: Budapest, V. Jászai Mari tér 2.

–6

Egyjeles erdélyi bibliofil

A Téka-alapító Teleki Sámuel

A marosvásárhelyi Teleki-Téka bejárata felett márványtábla hirdeti az alapító – esendő valóságunkban még magasztosabbnak tűnő – gondolatát: MUSIS PATRIIS, GRATISQUE POSTERIS... vagyis „A haza műzsáinak és a hálás utókornak...” Az a férfiú, aki e gondolat jegyében, a közművelődés szolgálatára, költségeket nem kímélve, önzetlenül és hazafias felbuzdulásban e bibliotékát létrehozta, jó emlékezetünkre méltán érdemes.

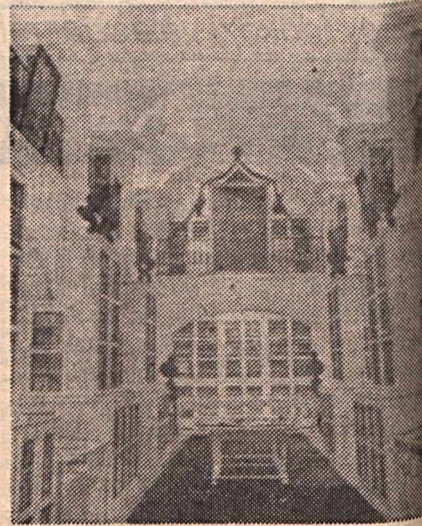
*

Teleki Sámuel *kettőszázötven évvel ezelőtt*, 1739. november 17-én született Marosvásárhely közelében, Gernyeszegen. Nagyapja Teleki Mihály (1634–1690) erdélyi kancellár, az 1685-ben grófi rangot kapott család

vagyonának megalapozója. Mindössze kilencéves, amikor elveszti édesanyját, Petki Nagy Zsuzsannát, apja második feleségét. A Fejér megyei Celnán tölti gyermekéveit, a kor európai oktatási színvonalához képest meglehetősen elmaradott, hiányos nevelésben részesülve. Tizenöt évesen teljes árvaságra jut – kemény természetű, szigorú atyja, Teleki Sándor 1754-ben meghal – s nyakába szakadva a birtok sok ügyes-bajos gondja, tanulmányai átmenetileg teljesen megszakadnak. Amikor húszéves lesz, Mária Terézia engedélyezi peregrinációját, s négyéves nyugat-európai körutatót tesz, állandó tanulás közepette. Az 1759 novembere és 1763 novembere közötti út első, mintegy másfél éves állomása Svájc, jelesül *Basel*. Az eddig csak latinul beszélő ifjú itt sajátja

títja el a német és francia nyelvet, s az itteni egyetemen tanulva, kezdi értékelni a tudományt, a tudást. Útnaplója és levelei tanúsága szerint már ekkor megkezdte a *könyvgyűjtést*. Svájcot követően Hollandiában és Franciaországban időz, mindenütt vasszorgalommal próbálva pótolni ifjúkora mulasztásait, műveltségének – maga által is tapasztalt – hiányosságait. Külföldi tartózkodása alatt szép számú könyvet szerez be, melyeket hazahozva együtt van a Téka magva. Ekkor alakul ki tenni akarása, ekkor formálódik a későbbi tudomány pártoló felvilágosult főúr alakja. Útnaplójában mindez – szellemi fejlődése és könyvgyűjtővé válása – fokról fokra figyelemmel követhető.

Hazatérve sárdi birtokán telepszik le, tapasztalva az elmaradott, sivár viszonyokat. Erdélyt a „tudósok sírjának” nevezi. A külvilágtól való nagy elszigeteltségében kizárólag levelezés útján tarthatja a kapcsolatot. Bánffy Ágnessel kötött jegyességét Bécs meghúsiítja, 1770-ben azonban feleségül veszi iktári Bethlen Zsuzsanna grófnőt (aki maga is könyvgyűjtő), s méltó élettársa lesz az ekkor már nagy műveltségű bibliofil Telekinek. Házaságukból kilenc gyermek született, de csak hárman érték meg a felnőttkort. Sáromberkét, ahol ekkor él családjával, valóságos művelődési centrummá teszi. Itt szervezi meg könyveszerző hálózatát, innen kölcsönöz könyveket, s innen támogat, irányít több tudóst is. Hazája sorsa eddig is érdekelte, most mind nagyobb igyekezettel próbál hasznára lenni! Tagja lesz az Erdélyi Mezőgazdasági Egyesületnek, kurátora a nagyenyedi kollégiumnak. Amikor 1767-ben a gyulafehérvári-nagyenyedi kollégium főgondnokává nevezik ki, bekapcsolódik a közoktatási reformok kidolgozásába. A közpályán is előrelép: királyi kamarás, majd külföldi főispán (1774) és erdélyi főkormányzói tanácsos (1777). II. József belső titkos tanácsosa, királyi biztos a nagyváradi kerületben, főispáni helytartó, a hajdú terület főkapitány-helyettese, Bihar vármegye főispánja, 1787-ben alkancellár

A Teleki-Téka nagyterme

(ekkor Bécsbe költözik). A magyar és erdélyi kancellária külvilágoltatása (1791) után Teleki Sámuel erdélyi kancellár lesz. A közéleti pályán elért eme szép emelkedése ellenére élete igazi értelme mindvégig a bibliofília maradt. Tisztartója 1799. április 24-én Marosvásárhelyen letette a Téka épületének alapkövét, s három évvel később – Széchenyi Ferenc alapításával egyazon évben – a Téka megnyílt a látogatók előtt. Katalógusát maga Teleki Sámuel állította össze, s *Bibliotheca Samuelis... Teleki de Szék... Catalogus* címmel 1796–1819 között négy kötetben Bécsben jelent meg latinul. Egy életen át nagy hozzáértéssel és anyagi áldozattal (800 000 forint) megteremtett hatalmas (36 000 kötet) könyvtárát a hazai tudományos élet aktív tényezőjévé kívánta tenni. Mi több, végrendeletében gondoskodott a Téka – halála utáni – gyarapítási és fenntartási költségeiről is. Teleki Sámuel 1822. augusztus 7-én, 83 éves korában hunyt el Bécsben; végakarátának megfelelően a sáromberki családi sírboltba helyezték végső nyugalomra, ugyanazon év szeptember 9-én. Az alapító élete véget ért, életműve pedig sorvadásnak indult. Mint egyik kései méltatója megállapította: „Az 1802-ben megnyílt Teleki-Téka, az alapító halálát követő évtizedekben könyvműzeummá mumifikálódott.” S később? A kultúra messze sugárzó fellegvára, az emberi tudás és ismeret kiapadhatatlan tárháza jó ideje az idegenforgalmi látványosság szintjére degradálódott.

*

Ma pedig – különösen magyarországi látogató számára – egyszerűen megközelíthetetlen! Mi és ma mindössze annyit tehetünk, hogy Teleki Sámuel a Széchenyi, Wesselényi, Festetics, Batthyány vagy Orbán Balázs és a hozzá hasonló főrangúak sorában tartjuk számon, s személyét és művét nem hagyjuk kizuhanni a magyar kultúra legnagyobb, legáldozatkészebb munkásainak Panteonjából, tisztelő emlékezetünkben. Nem ülve fel a több évtizedes hazug propagandának, amely minden főrendűt híg velejűnek, Arisztidnak és Taszilónak próbált feltüntetni. Nem ülve fel annak az ördögi, totális uralomnak, amely a Teleki-Tékát hordozó földön ma is örjögve pusztít, amelynek felróható az élet minőségének mindenre kiterjedő lezüllesztése, s ma, a XX. század végén a kultúra felszámolása, a tébolyult barbarizmus...

Dr. Polgárdy Géza

Gróf Teleki Sámuel arcképe-könyvtára nyomtatott katalógusának I. kötetében

Nemcsak a színházi-irodalmi rovat szűkülökdi nyaranta az uborkaszegzon eseményhiánya miatt. A zenés szabadtéri vidámságok mellett az 1910-es év napilapjai számára leginkább a kormány dicsőítése vagy szapulása jelentett eseményt. A júniusi választásokon vesztes 48-as függetlenségi párt lapja, a Magyarország július tizedikei vezércikkében keményen támadta a Bécsből irányított munkapárti bábkormányt. „Ti, mint ellenzék, nem tudtok élni. A kormányhatalom nélkül semmi sem vagytok. Nem a magyar lélekből, nem a magyar földből fakadtok. Nincs igazi talajotok az országban sehol. Születetek, mikor megjelenik a kézirat, amely ki-nevezi a kormányotokat, és meghal-tok mihelyt a kormányotok felmentését tartalmazó kéziratot közléteszik. Ennyi az életetek, egyik kéziratból a másikig: Tintacseptől tintacseppig...”

A gazdasági rovat keserű kifakadását most, nyolcvan évvel később bármely hazai napilapunkból is ollózhattam volna. „Mihozzánk sehogy sem akar jönni az idegen tőke. Miért nem

LAPOZGATÓ

jön éppen mihozzánk? Miért kerül éppen minket? Nem értjük meg sehogyse. Bizony csak egy holt sziget vagyunk mi az idegen tőke számára, amelyet messze elkerül annak termékenyítő áramlata. Elmegy a nagy, gazdag államok pénze kimondhatatlan nevű exotikus országokba, csak mihozzánk nem jön. Mint valami elátkozott föld, úgy fekszik itt ez a mi országunk, valami babona üz el innen minden vállalkozót.”

A világpolitikában ennél sokkal derűsebb események tarkították a nyár hírvitait. „Jegyzékváltásra került sor a török és az amerikai kormány között abból az okból kifolyólag, hogy egy washingtoni sinter foglyul ejtette a török nagykövet kutyáját – Kiozimot –, megsértve ezzel az ebterületenkívüliségi jogát. A nemzetközi kutyabonyodalom tárgyalásai folynak, míg a pórusl járt négy lábú

diplomata egy kedélytelen zárkában szomorkodik Allah nevében gazdája után.” Szomorú szenzáció szorítja háttérbe augusztus 16-án a kutyauigy eseményeit. „Tűzvész a brüsszeli világkiállításon” – hirdeti a szalagcím. „A kiállítás postahivatalában kipattanó tűzvész elpusztította az angol és a francia pavilont. Háromszáz festmény és szobor égett el, köztük néhány Rodin-mű is.”

Irigykedve olvasok egy augusztus végi tudósítást a vasút fejlődéséről. A „Gyorsvonatok gyorsítása” című írás szerint: „A Budapest–Nagyvárad–Kolozsvár útvonalon közlekedő gyorsvonatok menetidejét nyolc órától hat és fél órára igyekeznek csökkenteni.” Boldog őseink vajon mit gondolnának rólunk, ha tudnák, hogy a Balt–Orient Expressz esetenként nyolc-tíz óra alatt teszi meg manapság ezt az utat? Igaz, 1910-ben még nem várták az utazót Várad előtt barátságatlan román határőrök...

Szücs László

SZÍNHÁZ

Szétmálló emberek

A Csirkefej
Debrecenben

Ha ma a téren a Srácnak vagy a Havernak köztársaságként használt „baszd meg”-jeik között elmesélném, hogy kulturális kormányzatunk többek között ennek az alpári szlengnek a színpadra kerülését akarta gátolni, amikor a Katona József Színház ősbemutatója elé akadályokat állított, biztosan kiröhögnének és elküldenének a „csába”. Pedig tény, hogy nem is oly régen – 1986-ban volt az ősbemutató – hallgatni illett arról, hogy Spiró György szerint emberek élnek a társadalmi lét perifériáján, a változtatás legkisebb esélye nélkül, szellemileg-lelkileg elnyomorodva, gyökértelenül.

Lassította a dráma színpadi elterjedését az is, hogy Spiró a Vénasszony szerepét Gobbi Hildának írta. Kezdetben az összehasonlítás félsze, később a színész-nő emléke iránti tisztelet intette túlzott óvatosságra a műsorgetveket összeállítóit. Amikor Vincze János a pécsi Harmadik Színházban Sólyom Katalin főszereplésével megrendezte a darabot, kiderült, hogy nincs mitől tartani. A Csirkefej nem pusztán Gobbitól jó. Mivel a szerep fiatalabb kézbe került, nemcsak az öregség végállapotáról szólt. Más lett a Békés megyei Jókai Színház stúdióelőadása is Szentirmai Éva játékatól, s más a felújított Katona József színházi előadás Törőcsik Mari lényétől és színészi jelenlététől. Sovány, elesett külsejű öregasszonya a társukat túl korán elvesztők magányáról, szeretet utáni vágyakozásáról beszélt. „Macskusza” megölése után nem másokban, hanem magában kereste a bűnöket és vezekelt. Törődését, felszabadult energiáit azonban hiába próbálta átmenekíteni az udvarban lakókra. Becsukódó ajtók, durva visszautasítások, ellene forduló fejszék parancsoltak megálljt. A színész nő zavart mozdulatú, emberjajokkal küzdő, görcsösen próbálkozó Vénasszonyként merült a mélybe és járta körül a hogyan éljek tovább tragédiáját.

Más lett volna a debreceni Csokonai Színház előadása is, ha az eredeti elképzeléseknek megfelelően Falvay Klára játssza a szerepet. A színész nő alkata, szakmai felkészültsége, érzékeny színészi lénye érdekes Vénasszonyt sejtetett. Sajnos, nem bírta a szembesülés-terheket. A bemutatót követően kiesett a másik főszerepet, a Srácot alakító Bertók Lajos főiskolai hallgató is. Ilyen körülmények között darabjaira eshetett volna szét a produkció. Pinczés István azonban olyan erős gondolati alapra helyezte rendezését, hogy így is hat. A nem várt színészi bukfenckel nélkül akár az évad egyik legjelentősebb bemutatója lehetett volna. A színház azonban a pillanat művészete, nem érdemes feltételes módon gondolkodni.

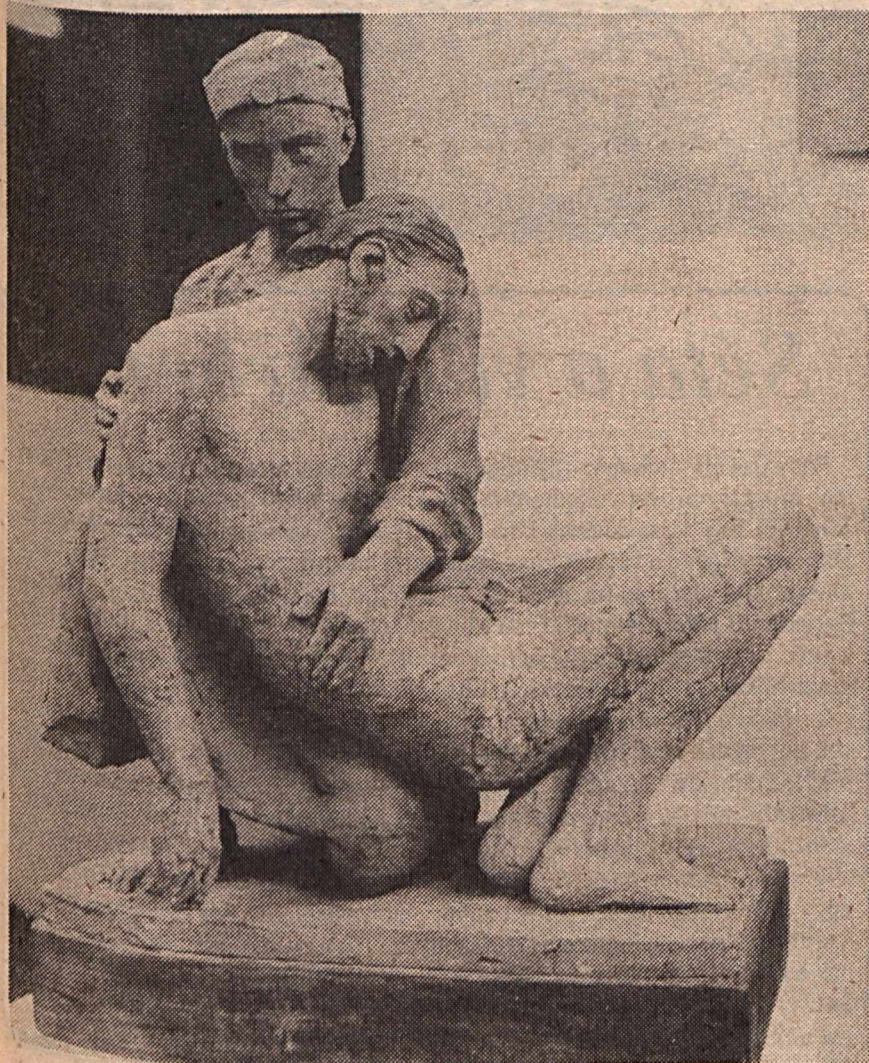
De az már a leképezett valóság, ahogy a Csokonai Színház girlandos, vörös bársonnyal keretezett portálja közé Donáth Péter megtervezte a málló vakolatú, nemtörődömségről, ízléstelenségről árulkodó belső udvart. Egyetlen gondozott pontja van a térnek, az újonnan épített garázs, melyben a Nő soha nem használt, csupán a pénzt őrző autóját tartja. Ez az érték a Srác és a Haver rombolás-örületének eredményeképp egyszerű ki is gurul az udvarra, megteremtve annak a lehetőségét, hogy néhány mozdulat darabokra törheti az évek óta dédelgetett illúziót.

Pinczés István rendezését uralja a magány. Szétesett családok, társtalanná vált

vagy társ után áhítózó, magányos emberek élnek egy nagy ház közös fedele alatt. Sivár az egymással való kapcsolatuk, kommunikáció-képtelenségről árulkodnak az együttléteik. A Tanár a hivatásába kapaszkodik, a Nő napjában változtatott partnerei között keresi a szabadulást, az Apa a mindennapok monotoníájára elől a meséskönyvekhez és a sörösuvegekhez menekül. Ilyen megváltó szenvedély a Vénasszony számára a macska, melyet a Srác és a Haver bosszúból, unaloműzésből, heccből felakaszt a porolóra. Pinczés ennek az utolsó szeretetkapocsnak a széttörése után már csak eltorzult, önmagukból kivetkőzött embereket lát az udvaron. A Vénasszony másokra ráerőltetni akart szeretetét és segíteni akarását a visszautasítás nyomán haraggá, daccá, gyűlöletté, elzárkózássá alakítja át. Kiforgatott érzelmekkel mozgatja a Srácot is. Líraian szép jelenetekben teszi nyilvánvalóvá a fiú család utáni vágyát és apaszerepét. Kudarcélményeinek hatása azonban olyan erős, hogy monomániásan helyzetének vélt okozója, a Vénasszony ellen fordul. Pinczés élethelyzetekbe helyezi Spiró párbeszédeit, s természetes szituációk egész sorával hozza testközelbe a nyomort. Sok ponton jó segítő-társai ebben É. Kiss Piroska proletárjelmezei, de a Bakfis és a Csitri öltöztetésénél túlságosan belefeledkeznek a hetvenes évek divatjába.

A nézőhöz legközelebb, a többiekétől elkülönülten áll az Apa lakása. Kóti Árpád a hátsó udvarok csődvilágából táplálkozó szerepformálása az előadás kiemelkedően legjobb alakítása. Elettél telítődnek megszólalásai, természetesen a felhorkanásai, a kocsmák környékén meglehetősen a reakciói. Pontosan elkaptott az egyedülléte, az udvaron belüli kitesztottsága és önmagának valósága is. A fiával való kapcsolatában az is kiderül, hogy szeretete még egy háromnapos intézeti eltávozásra sem elég. Sövény Tibor Srác-alakításában pontosan szétválik a valódi és a külvilágnak megfelelni akaró én. A csendes, szeretet után vágyó és szeretetet alig kapó fiú elfojtott indulatai egyszerre törnek elő, s csapnak át tehetetlenségéből táplálkozó pusztítással. A sors iróniája, hogy éppen a segítő kezét pusztítja el. Sólyom Katalin évek óta macskaeledelt, véres csirkefejeket cipelő Vénasszonya azt a fajta jószágot testesíti meg, melyet – mért szokatlan, mert viszontérmeket kíván – nehéz elviselni. A színész nő szép ívet rajzolva járja végig az elmagányosodás állomásait. Benedek Gyula Tanár alakja csendes elszigeteltségben él, a színész zavartsággal leplezi le azt az ellentmondást, mely a férfi élete és a tanítottak között feszül. Pálffy Margit Nője inkább csak nő, aki megpróbálja eladni magát, a megállapodás, az új élet utáni vágy, a szerepben rejlő tragikum és az egyoldalú közelítés miatt rejtve marad. Tóth Zoltán a Haver figurájában a felbújtót, a rossz szellemet, az utca neveletlenjét játssza el, s utcán ellesett etikettől árulkodik Varga Éva szexisre hangolt Csitrije és Dóka Andrea magolós Bakfisa is. Néhány villanásnyi, mégis erős Bor Adrienne alkoholtól eltorzult arcú Anyája és visszafogott, mégis jól jellemzett, szellemes Dánielfy Zsolt Főtörzse és Garay Nagy Tamás Közége.

Az ablakokban fény gyúl. Beesteledett. Az ajtókon át a szokásos zajok hallatszanak. Egy ablak sötét. Nincs mögötte élet. A Vénasszony halott. Senkinek nem tűnik fel.
Csizner Ildikó

Farkas Ferenc alkotásai december 3-ig tekinthetők meg a Zalaegerszegi városi művelődési központban. (fotó: Kapfinger András)

LILLIPUT

● gyermekvilág

Sétafika

Kedves gyerekek! Mai Lilliput-oldalunkon azzal kísérletezünk: hová merre sétafikálhat az ember, ha fura kedve szóttyan. Hiszen a képzelet nem ismer határokat, sem lehetlent.

Cspong, mint a madár. Annak is a vidámabbja, mert hiszen az kicsapongósabb. A humor és a képzelet csapongása olykor szomorkás is lehet, mint a „harkályűző székelyeké”. De ez a szomorúság nem tartós – és nem tanulság nélküli. Ebben maradunk! És találkozunk jövő szombaton, a Lilliput-oldalon!

MESKETE

Egykor a szentegyházafalusiak megláttak egy harkályt, s csodálkoztak rajta, miféle csoda állat is lehet az. Az egyik eléáll, s azt mondja:

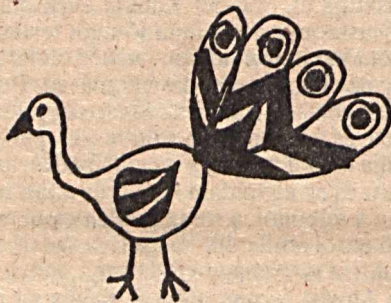
– Az biza a tarka Jézus, s én láttam a likat is egy magas fán, ahová berepült.

Összegyűlnek, s azt határozzák, hogy fogják el. Tanakodnak, mi módon foghatják el, s abban állapodnak meg, hogy egy hosszú lajtorját visznek, s felmászhatnak réta.

Abban az időben nem volt szabad nekik fát vágni az erdőből, s most a székely fufang feltalálta magát: engedélyt kértek a királytól egy lajtorjának az átvivésére az erdőn, hogy megfoghassák a tarka Jézust. A király nem gondolva semmivel, engedélyezte is.

A falu két legerősebb embere megfogta a lajtorja két végét, s amint vitték, ötven ember előre vágta a fát, hogy haladhassanak a lajtorjával, mert keresztben vitték. Amikor csaknem odaértek volna, egy fa nagy szerencsétlenségükre rádőlt, s kettétörte a lajtorját. Most egyfelől szomorkodtak, hogy a lajtorját kárré vallották, de másfelől

A TARKA JÉZUS (Székely népmese)

bezzeg volt öröm, hogy a királyt sikerült kijátszani, s fához jutottak.

Tanakodni kezdtek, hogyan menjenek fel a fára. Egy öreg kitálta magát, s azt mondta:

– Ecsém, állj te alól, a másik feláll a válladra, a harmadik esmét az ő vállára, s így tovább, mindaddig, míg a legfelső a likat el nem éri.

Mikor a legfelső fenn volt, elkiáltja magát:

– Elértem a likat, hé, konyé!

Benyúl, megfogja a tarka Jézust benne, s felülről ismét azt kiáltja örömben:

– Kezemben van a tarka Jézus, megfogtam!

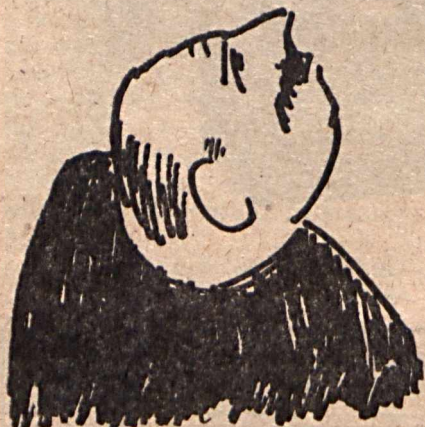
A legelső azt kiáltja vissza:

– Hadd lám, mutasd, hé, konyé! – s ezzel, uccu neki, vesd el magad, kiugrott hirtelen a konyé, a többiek lepottyantak, a felső pedig kezénél fogva fennakadt.

Most már azon tanakodtak, hogyan vegyék le. Az egyik azt mondta:

– Úgy, hogy hajigáljuk a fejszével addig, míg a keze elszakad, s akkor ő is lepottyan, mint mű.

Hajigálták is sokáig, hát egyszer elszakadt a karja, a tarka Jézus ott maradt a kezével együtt, a konyé pedig lepottyant.

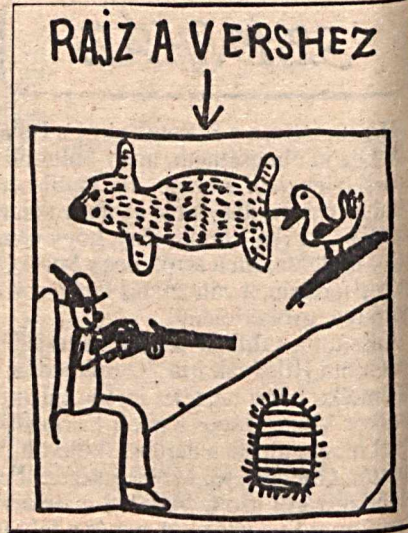

Tunkel Laura

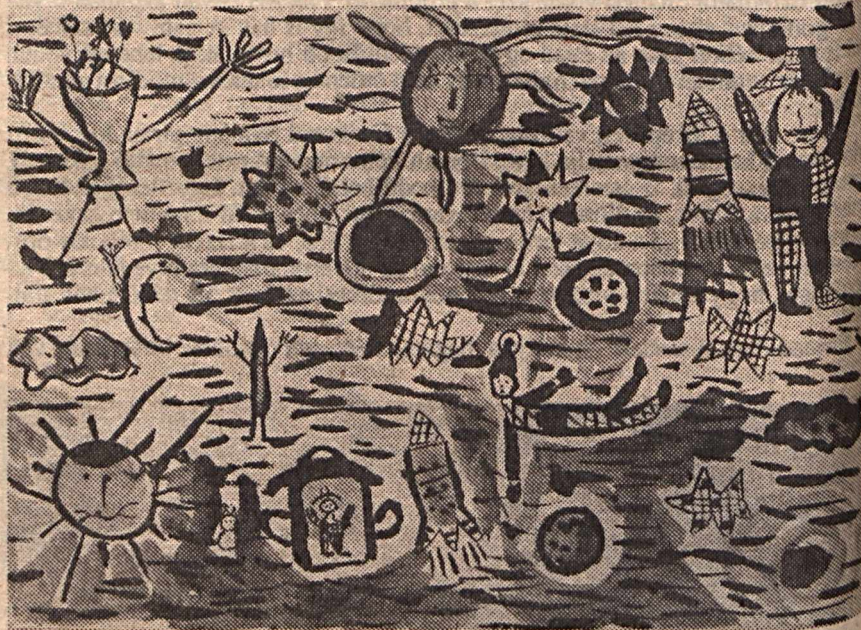
A madár

A madár törbe esett,
mert a vadász már rég lesett.
A madár könyörgött, engedj el,
de a vadász elvitte kemény szívvel.

Most ott áll az ágon kitömve,
a vadász boldogan nézi este.
A felesége dicséri őt mindig,
de a madár már csak az ágon fénylik.

Pedig a levegőgben kellene fényesen cikkannia. Ez az ellenszenves vadász levágta röptét. Még ellenszenvesebb feleségét szinte magunk előtt látjuk – bár őt Laura nem rajzolta le. Elszomorító családi este ez, de örömmünkre szolgál, hogy Tunkel Laura (IV/b osztály, Százhalombatta) ilyen szépen versbe írta a madár sorsát. Egyébként maga Laura is kereste a virágstalodás útját, mert a borítékra élő, sétáló madarat rajzolt, amit boldogan illesztettünk a „mesketés” történethez. Abban a történetben a madár védve van – ott madarászok járnak póru. Van azért egyensúly! – legálábbis, itt nálunk, lilliputi köreinkben! (Sz. G.)

Séta a világűrben,

írta rajza alá – címnek – Szilágyi Erzsébet... Szó, ami szó, épp olyan forgalmas-mozgalmas ez a világűr, mint egy kisvárosi korzó vasárnap délután. Vonzó a séta. Egy virágvázának lába nőtt, hogy sétálhasson, no és keze, hogy elölkhesse magától a virágot lopni nem átálló kozmikus gavallérokat. Nap – kettő is akad a placcon, ha egyiknek lába kelne, helytáll egymagában a másik. Ilyesmire is lehet számítani (volt rá mesés eset, hogy neveletlen sárkányok ellopták a napot az égről; illő hát vigyázni!). Rakéták, csillagok és más kozmikus kellékek mellett bohócok is előfordulnak itt. Van min törjék-fejükét a tudósok. Ha nem sikerül a mutatóvány, és leesnek a „szerről”, akkor nyilván „bohócok potyognak az űrből” – de hogyan fogják ezt előre jelezni a meteorológusok?!... Na, és itt vannak a repülő csészealjok. A legújabb fejlemény: a csészealj fedőként borul rá (a kép bal alsó sarkában) a csészére. A repülő csészében utas, a méretekből következtetve: törpe. Hófehérke nem látszik, pedig alighanem szükség lenne rá, hadd húzná meg a repülő csésze egyik fülét, nehogy felénk kalandozzék „tudományos” vitákat kavarni. Bár ki tudja, addig jár a repülő csésze a tudományra, amíg eltörik... és felfedik titkát. De ennek a kútnak a körbejárása már újabb sétát kíván. Amelyre tovább is várjuk jelentkezéseket – írásban, rajzban egyaránt. (Cím: Dátum-iroda, 1023 Budapest, Harsa u. 2. A borítékra írjátok rá: Szávai Gézőnek.)

RTV

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ 8.30: Családi tükör. 9.05: MNNH Naptári ünnepek énekeiből. 10.05: Ismét - a javából! 12.30: Világkósár. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: MNNH Énekeljünk együtt! A középhullámon: 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Rólunk van szó! Az URH-sávon: 14.00-14.55: Körkapcsolás bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. 14.55: A világlíra gyöngyszemei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 68 óra. 17.30: MNNH A regösök nyomában. 18.45: Szemle. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: Közvetítés a veszprémi Petőfi Színházról. A nagy briliáns valcer. 21.20: Katona Klári énekel. 21.45: Hajsziágókerek. 22.00: Európa hangversenyteremből. A Bécsi Zeneakadémia zenekarának Haydn-hangversenye. 23.40: Kórusok fúvós muzsikával.

PETŐFI RÁDIÓ 8.08: Népszerű muzika - pihenődőben. Mikes Éva énekel. 8.40: Ót kontinens hét napja. 9.05: Nagy nevetetők. Tabi László: A társadalmi tulajdonról. 10.00: Ha még nem tudná... Novemberi tudományos mozaik. 10.30: Bemutajuk Penelope Houston 1988-as „Birdboys” (Madárfiúk) című folklemezét. 11.05: Zenés játékokból. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00-16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Színről színre. 14.45: Névforduló. 15.05: A pék felesége. 17.05: Nino Rota Fellini filmjéhez komponált zenéből. 17.30: Látogatás a múltunkban. 18.30: Slágerlista. 19.05: Bemutajuk Antonello Venduto nagylemezét. 19.50: A Rádió Dalszínháza. Leányvásár. 22.07: Az élő népdal. 22.17: A heavy metal kedvelőinek. 23.15-0.14: Krzesimir Dębski dzsesszfelvételeiből.

BARTÓK RÁDIÓ 8.19: Új lemezeinkből. 8.59: Emlékeztető előadások a Magyar Állami Operaházban. Puccini: Pillangókisasszony. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.35: Híres zongoraművészek felvételeiből. 12.30: Angol társalgás kezdőknek. 12.45: Alapfokú német társalgás. 13.00: Kíváncsi szombat. 14.00: Muszorgszkij operából. 14.46: MNNH „Mennyi madár röpött fel” énekszó, nótaszó Mörzsig Zsigmond írásaiban. 15.05: Lemezbörzeylett. 16.05: Új lemezeinkből. 17.02: A brisane-i Queensland Zeneakadémia énekkara énekel. 17.19: Vezényel a szerző. 18.25: Húsz ária - harmadik ének. 19.05: Kapsoljuk a Zeneakadémia nagyertermét. Rost Andrea dalestje. Közben: Kb. 20.20: A rejtvénykészítő Szűcs Gyulával beszélget Lang János. Kb. 20.40: A hangversenyközvetítés folytatása. Kb. 21.40: Szimfonikus miniatűrök. 22.10: Nyugat-keleti átjáró. Géher István novella-szeminárium. 23.07: Alternatív diszkó.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Kezddük a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenés üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világ gazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó - hírek. 12.10: Zenés üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világ gazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetiállás. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétvégi levél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetiállás. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 23.10: Nyugati folyóirat szemle. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétvégi levél. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi hetiállás. 0.17: Csillagok és sávok. 0.52: Műsorzárás.

TV1 9.00: Képzés. 9.05: Tévétoma gyerekeknek. 9.10: Az élővilág egészsége. 9.25: Aki eladta a fa árnyékát. 9.50: Egy nap a berlini Sport és Szabadidőközpontban. 10.10: A korona ékköve. 11.00: Vyhonky. 11.30: Képzés. 14.25: Képzés. 14.30: Legyen szerencsénk. 15.15: Betűreklám. 15.20: Ritmikus Sportgimnasztika. Kb. 16.45: Mozgó Képek. 17.00: Videóvilág. 17.40: A nap lovagjai. 18.15: Népszavazás előtt. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenkinek. 20.10: Hoover és a Kennedyék. Kb. 21.40: Reklám. 21.45: Roxinpadon a Dolly Roll. 22.35: Epizódok M. F. tanár úr életéből. 23.35: Híradó 3.

TV2 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: A sárkány szíve. Angol dokumentumfilm-sorozat.

15.51: TV2. 16.00: Útkereső. 16.25: TV2. 17.15: Melyiket a három közül? 17.45: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: Zöld zsalugáter. 19.52: TV2. 20.00: Rockstudió. 20.40: Telesport. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: BONGÓ. 22.20: T.I.R. Kb. 23.20: TV2. Napzárta.

RTL PLUS 8.00: Konfetti. 8.05: Archie. Rajzfilmsorozat. 8.30: Diplodos. Rajzfilmsorozat. 8.55: Dinoszauruszok völgye. Rajzfilmsorozat. 9.20: A Jetsonok. Rajzfilmsorozat. 9.45: Klack. 10.15: Barkácsolók. 10.30: Telebutik. 11.00: Explosiv. 11.40: Bomemann varródoboz. 11.50: Rajzfilm. 12.05: Allatexpressz. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Telebutik. 13.30: Ragazzi. 14.25: A vasókló hős. Olasz kalandfilm. 16.00: Rendőrségi jelentés. Krimisorozat. 16.25: New York szeriffje. Krimisorozat. 17.45: A kalapács. Krimisorozat. 18.15: Sípjel - Labadrúgóshow. 20.00: Híradó. 20.15: A kis görék. Francia krimi. 21.55: Mindent vagy semmit? 23.00: A vörös kalapos nő. Japan-NSZK szerelmesfilm. 0.35: A papucs nélküli ló. Olasz akciófilm. 2.00: Aerobic. 2.05: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Super B. O. O. S. Gyermekműsor. 11.00: Europalia. 11.05: Egyveleg. 14.30: Beszámoló az Európaálláról. 15.30: A nagy völgy. Westem családregény. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Százas európai slágerlista. 18.25: Időjárás-jelentés. 18.30: Ultra sport. 20.30: Biliárd. 21.25: Időjárás-jelentés. 21.30: Fekete-fehér klasszikus filmek. Ma: Rachel és az idegen. 23.30: Horror expressz. 0.20: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5 12.00: Sirocco. Kalandos magazin. 13.00: Hírek. 13.15: TV5-klub. 13.25: Sport és szabadidő. 14.30: A fekete arany hercegei. 15.25: Portré: Jacques Sternberg. 16.00: Hírek. 16.10: Mozimagazin. 17.00: Éjszakai rakomány. 17.35: Carabine. 18.00: A világ állatai. Természetfilm-sorozat. 18.30: A jövődó géniuszi. 19.00: Ösvények. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: 24 óras gyász. Filmsorozat. 20.30: Körözés. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: A Dél. Film. 0.15: Koncert. 1.00: Műsorzárás.

SATI 7.30: Jó reggel a SATI-nyel! 8.30: A valódi szellemiért. Rajzfilmsorozat. 9.00: Műsorrelőzetes. 9.05: Batman. Akciófilm-sorozat. 9.30: Gazdasági fórum. 9.55: Pénzügyek. Horozkóp. 10.05: Tévéből. 10.30: Az utolsó kommandó. Western. 12.15: A Flinstone család. Rajzfilmsorozat. 12.40: Mister Ed. 13.05: Állatbarátoknak. Horozkóp. 13.15: A mi kis farmunk. Kalandfilmsorozat. 14.05: Három férfi a hóban. Osztrák filmvilág. 15.55: Az arany ló. 16.05: Utazási magazin. 16.30: Hírek. Időjárás. 16.40: Egy Duke ritkán jár egyedül. Akciófilm-sorozat. 17.35: Autós útlelet. 17.45: Műsorrelőzetes. 17.50: A Colby-birodalom. Családsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Video-újdonságok. 19.30: Batman. Akciófilm-sorozat. 19.55: Időjárás. 20.00: MacGyver. Krimisorozat. 20.55: Hírek. 21.00: Régtőlítélő bíróság előtt. Amerikai játékfilm. 22.45: Hírek. Sport. Időjárás. 22.55: Mr. Majestyk. Amerikai játékfilm. 0.35: Műsorrelőzetes.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Angol nyelvtanfolyam kezdőknek. 10.00: Francia nyelvtanfolyam. 10.30: Orosz nyelvtanfolyam. 11.00: Ne tessék zavarni! - Amerikai filmvilág. 12.40: Jour fixe - Interjú Óta Sikkel. 13.40: Hírek. 13.50: Mi. 14.20: Animália - Rajzfilm. 14.25: A férfiaknak ilyenek kell lenniük - Német film. 16.00: Gyermekvilág. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Visszaszámlálás. 17.30: Deg-rassi Junior High. 18.40: Bögrenézó útközben. 18.24: A keresztény kérdései. 18.30: Labdarúgás. 19.00: 2x7. 19.30: Tv-híradó. 20.15: Aki A-t mond... 22.15: Francia kapcsolat - Amerikai bűnügyi film. 23.55: Hírek. 0.00: The Fighter - Amerikai kalandfilm. 1.15: Hírek. 1.20: Ex libris. 2. műsor: 15.50: Művészlexikon. 16.00: Salzburgi kertek. 16.45: Osztrák népszokások kalendárium. 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek kellet? 18.00: Csodálatos évek. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztia mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Az eladott haza - Tv-sorozat. 22.10: Hírek. 22.15: Szívecském. 22.40: Sportudatítás. 23.10: Jazz International. 0.55: Hírek. 1.00: Ex libris.

JUGOSLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az iskolatelevízió műsoraiból. 10.30: Hírek. 10.35: Elmulasztották - nézzék! 13.00: Családi magazin. 14.30: Játékfilm gyermekeknek. 16.00: Hét Tv-nap. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Drámasorozat. 18.30: Dokumentumműsor. 19.15: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: A pozitív nulla - humoros sorozat. 21.05: Játékfilm. 22.35: Tv-napló III. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Éjszakai program. 0.55: Hírek. 1.00: A vasárnapi műsor ismertetése. 2. műsor: 11.05: Műsorismertetés. 12.10: A csend világa - műsor halláskárosultak számára. 12.55: Hogyan legyünk együtt? - informatív-szórakoztató műsor. 15.25: Éjszakai program. 15.55: Színházi közvetítés gyermekeknek - Sportprogram. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek.

21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sportszombat. 22.40: Európai kulturális mozaik. 23.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ 8.29: MNNH Népszokások dala. 9.00: Neveletlenek. 10.05: Örökzöld dallamok. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolatjel. A középhullámon: 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50: Rázós úton. Az URH-sávon: 12.20-12.50: Közvetítés az MTK-VM - FTC bajnoki labdarúgó-mérkőzésről. 13.00: MNNH Népdalkörök pódiuma. 13.30: Szonda. 14.10: Művészelemek. 15.00: Údvözlét az olvasónak. 16.05: MNNH Kórusok és hangszerek hangján nyilvános záróhangverseny. 17.00: A gazdaságpolitikai rovat műsora. 17.30: Muzsikáló nagyvilág. 18.40: Rólunk van szó! 18.45: Remekírók hangszalagon. 18.48: E. T. A. Hoffmann művei rádióra alkalmazva. 20.08: Szvjatoszlav Richterrel Szibériában. 20.56: Verseit elmondja: Görgey Gábor. 21.11: MNNH Népdalest. 22.00: Hírvilág. 22.25: Zenei karizmusok. 23.20: Lemezek közt válogatva.

PETŐFI RÁDIÓ 7.05: A református egyház felőrája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Gépiónia. Simai Mihály mesejátéka. 8.33: Együtt olvastuk...9.05: Tip-top paradé. 9.35: Szivárvány. 11.10: Vasárnapi kóktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofon-próba. 14.00: Többet ésszel. 15.05: Táskarádió. 16.00-21.00: Poptarisznya. 21.05: A csatlós. Vers Péter novellafüzete. 21.28: Társalgó. 22.23: Dzsessz a 80-as években. 23.15-0.14: Örökzöld filmmelódia.

BARTÓK RÁDIÓ 8.13: Komolyzenei kíváncsi műsor. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Új lemezeinkből. 12.10: A trubadúr. Részletek. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Francia muzsika. 14.10: Popzene az NSZK-ból. 14.29: MNNH. 15.00: Új Haydn lemezeinkből. 16.05: Agora. 17.00: Új kompakt lemezeinkből. 17.23: Goldmark: Sába királyhívja. Közben: 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Az operaközvetítés folytatása. Közben: 20.40: Csokonai. Görgey Gábor verse. 20.45: Az operaközvetítés folytatása. 21.52: Schumann: Három románc. 22.04: Hangportrék. 23.05: A színház színháza.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Hírek. 7.05: Földközeli. 7.35: Nemzetközi hetiállás. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapi. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétvégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó - hírek. 12.10: Földközeli. 12.40: Nyugati folyóirat szemle. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapi. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar és világhíradó. 18.40: Hobb. 18.50: Páni magyar figyeld. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétvégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsorzárás.

TV1 9.10: Családi torna. 9.15: Kéményesek. 9.40: Thomas és Thomas bácsi. 10.10: Koról korra. 10.30: Az ezüst cipellő. 10.55: Mitűh. 11.10: MTK-VM-FTC bajnoki labdarúgó-mérkőzés. A színtelen. 12.00: Kor Népszavazás. 12.55: Képzés. 13.35: Képzés. 15.40: RTV Közösségszolgálat. 15.45: Ilárom kíváncsi. 16.55: Izek mikrohullámon. 17.10: Betűreklám. 17.15: Szó - zene - kép. 17.45: A kölcsönkapott Föld. 18.05: Népszavazás. 18.20: Delta. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Hoover és a Kennedyék. Amerikai tévéfilm. 21.45: Telesport. 22.00: Népszavazás. 22.15: Epizódok M. F. tanár úr életéből. 23.10: Képzés.

TV2 9.00-12.00: Tévemagiszter. 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: A Forsyte Saga. 15.51: TV2. 16.00: Színdab nyolcadik utazása. 16.51: TV2. 16.55: Álljunk meg egy szóval! 17.05: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.51: TV2. 19.00: A balek. 22.40: Ritmikus Sportgimnasztika. 22.45: Kupa Közvetítés Kijevből, felvételről. 22.25: TV2. Kb. 23.05: Népszavazás. Kb. 0.30: TV2.

RTL PLUS 8.00: Li-La-Launcbár. Kalandos történetek gyermekeknek. 9.35: A világ legkisebb háborúja. Olasz rajzfilm. 11.00: Wyatt Earp. Amerikai western. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: Dinoszauruszok völgye. 13.20: A Jetsonok. 13.45: Dr. Who. Sci-fi sorozat.

14.10: Ultraman - Titkos énem. Akciófilm-sorozat. 14.30: Robotok háborúja. Olasz tudományos-fantasztikus film. 16.00: Kalózok kincse. Ausztrál kalandfilm. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: Népzene. 18.45: Híradó. 19.00: A kalapács. Krimisorozat. 19.20: Utazási vetélkedő. 20.15: Az örült nagynénik lesújtanak. NSZK-filmvígjáték. 21.45: Hírmagazin. 22.20: Wisdom - Dinamit és hidegvér. Amerikai akciófilm. 0.05: Sexy Folies. 0.40: Aerobic. 0.45: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Super B. O. O. S. Gyermekműsor. 11.00: Coca Cola Eurochart. 12.00: Egyveleg. 13.00: Irva vagyon. 13.30: Egyveleg. 15.30: Europalia. 15.35: Off the Wall. 16.30: Biliárd. 17.30: A világ holnap. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Honey West. Bűnügyi filmsorozat. 19.30: The Lloyd Bridges Show. Filmsorozat. 20.00: Chart Attack. 20.55: Időjárás-jelentés. 21.00: Vasárnapi mozi. Ezúttal komoly az ügy. Amerikai filmvilág. 22.30: Zene. 2.00: Műsorzárás.

TV5 12.00: Tortaszületés. 13.00: Hírek. 13.15: Kaland és sport. 15.00: Kurjózumok. 16.00: Hírek. 16.10: A nagy saktábla. 18.00: 30 millió barát. 18.30: Bárányhimlő-híradó. 19.00: Hotel. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: 24 óras gyász. Filmsorozat. 20.30: Kőr és pikk. 22.00: Tv-híradó. 22.30: 7-ről 7-re. 23.30: Viva. 0.10: Jazz In. 0.40: Műsorzárás.

SATI 8.05: A Flinstone család. Rajzfilmsorozat. 8.30: Batman. Akciófilm-sorozat. 8.55: Műsorrelőzetes. 9.00: Fantáziasziget. Fantáziasorozat. 9.50: Állatbarátoknak. Horozkóp. 10.00: Sport. 10.30: A veronai Nagy Éjszaka. 11.25: Vallásos szemszöveg. 11.30: Régtőlítélő bíróság előtt. Amerikai háborús film. 13.10: A mi kis farmunk. Kalandfilmsorozat. 14.00: Útlelet konyhatündéreknek. 14.10: Fejecske, fejecske. 14.35: Jégkorong. 17.10: Rafferty és a vad lányok. Amerikai játékfilm. 18.45: Híradó. Műsorrelőzetes. 19.10: A szép és a szörnyeteg. Fantáziasorozat. 20.05: Időjárás. 20.10: Amikor virágzik a szőlő. Osztrák-NSZK filmvilág. 21.35: Sport. 21.45: Hallo, Berlin. 22.10: Menekülés közben. Krimisorozat. 23.00: Hírek. Sport. Időjárás. 23.10: A kiválasztott. Olasz-angol fantáziafilm. 0.55: Műsorrelőzetes.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Félelem 1992-től. 9.50: Hegyek országja. 10.35: Heti körkép. 11.00: Sajtószemle. 12.00: Hello Austria, Hello Vienna. 12.30: Tájékozódás. 13.00: Bögrenézó útközben. 13.25: Csodálatos évek. 13.50: Zenedoboz. 15.00: A színész - Amerikai filmvilág. 15.30: Víz, tűz, levegő és föld. 15.35: Gyermekek közlekedés klubja. 15.40: Július és Júlia - Szilvafilm. A sárkányok. 15.55: Másország. 16.25: Mini tv-híradó. 16.35: A nap, amelyen Anton látta a kísértetet. 17.00: Ifjúsági magazin. 18.30: Jack Clementi - Krimisorozat. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Sporthírek. 20.15: A rózsá neve - NSZK-olasz-francia film. 22.20: Az iszlám hangja. 22.25: Hírek. 22.30: Michael Kohlhaas - Karl Köglér operája 10 képből. 0.25: Hírek. 2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális körkép. 9.30: Katolikus istentisztelet. 10.15: Portré Rudolf Hausnerrel, a Bécsi Iskola egyik megalapítójáról. 11.00: Szereti a komolyzenét? - Részletek a varsói opera bécsi vendégjátékából. 12.00: Tennesse Williams New Orleans-ban. 12.45: A holnap mesterei. 12.50: Irodalmi hajókázás. 13.00: Vendégmunkásoknak. 13.20: Ezer mesternő. 13.30: Ahol énekszó hallasz, ott telepedj le. 14.20: Sportdélután - Jégkorong Bundesliga. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Csodálatos évek. 18.25: Akkoriban. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Ausztia mai napja. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Jogi esetek. 20.15: Hogyan fogjunk milliósok férjhez? - Amerikai filmvilág. 21.55: Hírek. 22.00: A fogadósné szívesen fűjja a trombitát is - NSZK-osztrák-olasz filmvilág. 23.30: Mike Hammer - Krimisorozat. 0.15: Sport+jégkorong. 0.25: Hírek.

JUGOSLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.30: Barázdák - magyar nyelvű faluműsor. 9.00: Láthatár - magyar nyelvű krónika. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnapi délelőti gyermekeknek. 11.00: Mezőgazdasági műsor. 12.00: Oktatási műsor. 13.00: A csavargó kutya - filmsorozat. 13.50: Vasárnapi délután. 16.30: A tenger, az emberek és partok. 17.05: Játékfilm. 18.45: Droidok - rajzfilmsorozat. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Balkán expressz - drámasorozat. 21.00: Játékfilm. 22.30: Tv-napló. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Fűszaki program. 0.55: Hírek. 1.00: A hétfői műsor ismertetése. 2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hírek. 8.00: Fűszaki program. 10.00: Ma a holnapért. 13.15: Sportdélután. 19.30: Tv-napló. 20.00: Tudományos ismeretterjesztő film. 20.45: Tegnap, ma, holnap. 21.00: Ars Poetica. 21.35: Sportszemle. 22.20: A hétfői műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Alma a fájától...

Földi Csilla apja nyomdokain

Nem hiszem, hogy van széles e hazában olyan sportszere-tő ember, aki ne tudná, ki volt Földi Imre. Ha netán mégis tévednék, úgy azok számára, akik sosem hallották a hazai súlyemelés egyik legkiválóbb versenyzőjének nevét, leírjuk legkiemelkedőbb eredményeit.

Földi Imre öt alkalommal szerzett Európa-bajnoki aranyérmeket, világbajnokságról kétszer térhetett haza arannyal. A világ sportolójának legrangosabb versenyén, az olimpián ötször indult. Ezekről két ezüstöt, egy aranyat hozott, és kétszer lett helyezett. Pályafutása során mindvégig a Tatabányai Bányász Sport Club színeiben versenyzett. 1978-ban hagyta abba a rendszeres versenyzést, de végleg sosem tudott elszakadni a tárcsáktól. Az „öregfiúk” számára kiírt Old Boys világbajnokságról (1987 október) tőle már megszokott módon, ismét csak aranyérem volt az újabb kincs. Jelenleg – elmondása szerint – sem volt egyesületénél, sem a szövetségben semmiféle munkát nem vállalt.

Lánya – Csilla – szintén ezt a sportágat választotta, amely elég szokatlannak tűnik egy negyvennégy kilogrammos hölgytől. Minden bizonnyal édesapja génjeit örökölte, mert bizony már eddig is igencsak szaporítja győzelmeivel a családi kincstárat. Volt már Európa-bajnokságon helyezett (1987-ben), amikor édesapja megnyerte az öregfiúk versenyét, Dayton Beech-ben a női súlyemelők világbajnokságán összetettben és szakításban is bronzérmes lett. Csilla a Budapesti Előre versenyzője, Pál József felügyeli edzéscsapatjának tagja. Természetesen apuka figyelő szeme mindig rajta van „szemfényén”. A most huszonegy éves hölgy, mindössze három éve emeli a cseppet sem könnyű súlyokat. Ehhez mérten már Európa-rekorder 117,5 kilogrammal, de jelenlegi edzés-eredményei sokat sejtetnek, ugyanis emelt már 132,5 kg-ot is. Csilla, jónevű edzője és édesapja segítő tanácsai mellett, még egy „felügyelőt” – férjét – is maga mellett tudhatja. Buda Attila, aki a Budapesti Honvédban emel (Szöulban ötödik helyezett volt), tavaly vette nőül Földi Csillát. A fiatal és nagy reményekre jogosult, robbanékony és dinamikus súlyemelő hölgy a közeli napokban ismét nagy megmérettetésre készül. December 20-án, Manchester City-ben (Anglia) lép dobogóra az újabb világ- és Európa-bajnokság küzdelmeiben.

– Berg Endre –

Négyszögletű ringben:

Kick box kontra
thai box

Ma, 17 órakor a Magyar Karate Szövetség Gung Fu & Muai Thai Szakága Országos címvédő bajnokságot rendez a budapesti Nemzeti Sportcsarnokban.

Az összecsapás azért is különleges csemegének ígérkezik, mert Magyarországon először küzdenek egymással a Kick Box és a Thai Box versenyzői, profizzionális szabályok szerint.

A Thai Box profisport. Ez azt jelenti, hogy a versenyzők minden esetben előre megállapított tarifa szerint pénzt kapnak a mérkőzésekért.

A Thai Box a Thaiföldön úzított küzdősportok összefoglaló neve.

A Thai Box napjainkra a legrangosabb profizzionális küzdősporttá nőtte ki magát. Bajnokai nem találtak legyőzőre egyetlen más küzdősport képviselőiben sem. Érthető, ha a Thai Box Világszövetség féltékenyen őrzi nehezen kivívott rangját a világ harcművészei közt, és gondosan megválogatja, kit fogad a tagjai közé.

A Thai Box szabályai rendkívül kegyetlenek. A mostani mérkőzéseket az európai szabványnak megfelelő szabályrendszerben vívják. Ez azt jelenti, hogy a versenyzők négyszögletű ringben csapnak össze, védőfelszerelés-ként mindössze 10 unciás kesztyűt viselhetnek. A fején és a lábon semmilyen további védőfelszerelés nem hordható.

A menetidők 5x3 percesek lesznek. A szabályok a szem és a heretámadások kivételével, minden ismert és ismeretlen technika alkalmazását megengedik.

Engedélyezettek az ütések-rúgások, dobások, izület és gerincfeszítések, könyékütések, és térd-rúgások bármely testfelületre, a fogások, a folytások. A földre került ellenfél a bíró közbelépéséig bármely technikával támadható.

A hazai Thai Box versenyzők egyéves profizzionális versenyzés után az Euro-ranglista 4–5. helyeire küzdötték fel magukat.

Naiv elképzelés

„Ne mehessenek a románok a vébére”

Claude Pernes egy párizsi külváros, Rosny-sous-Bois polgármestere követelte Románia kizárását a jövő évi olaszországi labdarúgó világbajnoki döntőből. Kijelentését azzal indokolta, hogy szerinte Romániában elnyomás uralkodik, a helyzet drámai. A polgármester úgy véli, egy ilyen szigorú intézkedés felhívna a román lakosság figyelmét arra, hogy a világ tiltakozik a Ceausescu-diktatúra ellen.

A Magyar Karate Szövetség leg-eredményesebb full contact szakágává fejlődtek. A legutóbbi nyílt Kick Box VB. válogatón indított csapatuk 3 súlycsoportban szerzett aranyérmeket, egy súlycsoportban pedig bronzérmes lett.

A Thai Box a reális küzdelemre építő profisport. Szabályai első pillantásra érthetetlenül „durvák”. Ennek szükségességét csak akkor érthetjük meg, ha figyelembe vesszük, hogy a sportág minden olyan tényezőt – amíg ezzel nem fenyegeti a versenyzők életét – ki akar zárni a küzdelemből, ami irracionálisá teszi azt. Gondosan ügyelnek viszont arra, hogy csak azonos felkészültségű versenyzők kerülhessenek szembe egymással, akik nem csak „adni” tudnak, hanem kibírják az őket érő terhelést. És hogy ez így legyen, arról a Thai Box szabályrendszere rendkívül szigorúan gondoskodik.

Lugosy

SPORTMŰSOR

Szombat:

asztalitenisz: Női Bajnokcsapatok Európa Kupája: Statisztika–Clyan Soveriegnis (angol),

Női ETTU Kupa: Fővárosi Vízművek–ASPTT Lille (francia) – mindkettő Marcibányi tér, 17.00 ó.

birkózás: Felöltött csapatbajnoki döntő, Körcsarnok. 3. helyért: BVSC–FTC, 14.00 ó.; az 1. helyért: Csepel–Vasas, 16.30 ó.

kosárlabda: NB I-es mérkőzések férfiak: Tungsram–Körmend, Megyeri út, 16.00 ó.; Baja–Szolnok, Baja, 17.30 ó.; Csepel–Atomerőmű SE–Csepel, 11.00 ó.; Nők: BSE–Tungsram, Városmajor, 16.00 ó.

labdarúgás: NB I-es találkozók: Tatabánya–Ú. Dózsa. Tatabánya, 13.00 ó.; Bp. Honvéd–Csepel, Kispalota, 13.00 ó.; PMSC–Vác, Pécs, 13.00 ó.; Veszprém–Videoton, Veszprém, 13.00 ó.; Rába ETO–Siófok, Győr, 15.00 ó.

ökölvívás: Csapatbajnoki mérkőzés: Borsodi Bányász–Paks, Miskolc, 16.00 ó.

vízilabda: OB I-es találkozók: Szeged–Ú. Dózsa, Szeged, 16.00 ó.; Tatabánya–Eger, Tatabánya, 17.00 ó.; Vasas–Szolnok, Hajós A. uszoda, 18.00 ó.; Bp. Spartacus–Szentés, Köér út, 18.00 ó.; Tungsram–OSC, Komjádi uszoda, 19.30 ó.

Vasárnap

kerékpár: IPV Mountani Bike nagydíj, 3. forduló, Kamaracserdei Ifjúsági Park, 10.00 ó.

labdarúgás: NB I-es találkozók: MTK–VM–FTC, Hungária krt., 11.15 ó.; Haladás–Békéscsaba, Szombathely, 16.00 ó.; Forduló az NB II-ben (mind 13.00 ó.):

Keleti csoport: Szolnok–Szeged, Dózsa, Szolnok; DVTK–Salgótarján, Diósgyőr; Szarvas–Debreceni Kinizsi, Szarvas; KSC–Mezőtúr, Kecskemét, Eger–Metripond, Eger; DMTE–BVSC, Debrecen; Szeged SC–NYVSSC, Szeged; Baja–Kazincbarcika, Baja.

Nyugati csoport: Keszthely–Ajka, Keszthely; III. ker. TTVE–Tapolca, Hévízi út; Nagykanizsa–Szekszárd, Nagykanizsa; Volán SC–ZTE, Czábadák, Samu tér; Dunaújváros–Komló, Dunaújváros; Paks–Dorog, Paks; Mohács–Oroszlány, Mohács; Sopron–BMTE–Törley, Sopron.

műugrás: Országos fedett pályás bajnokság, Hajós A. uszoda, 13.00 ó.

ökölvívás: Csapatbajnoki mérkőzések: Kaposvár–KSC, Kaposvár, 10.00 ó.; H. Kun Béla SE–Vasas, Kiskunfélegyháza, 10.00 ó.

vízilabda: OB I-es találkozó: FTC–BVSC, Komjádi uszoda, 18.00 ó.

„Idegenlégiós”

Amikor ezt a szót hallom, mindenkor valamiféle „kalandorságot” képzelek magam elé, akik meggondolatlan-ságból vagy valami egyéb elől léptek az idegenlégió szolgálatába, s valamely francia kikötőben hajóztak be, hogy aztán különféle kalandokban vegyenek részt. Még ifjanc koromban sem lelkesedtem értük, napjainkban meg éppen nem. Az idegenlégióra valamiképpen sohasem tudtam jó szemmel nézni.

Napjainkban pedig mind gyakrabban illetnek egyeseket még a lapok sportrovatai is „idegenlégiós” jelzővel. Így időzjelbe téve. Legutóbb is azokról esett szó, akik hivatalos engedély alapján nyugati országok labdarúgó csapataiban rúgják a bőrt, de ha nemzeti válogatottunk játszik idehaza vagy külföldön, akkor felhúzzák a magyar címeres mezt.

Ezek a labdarúgók nemegyszer becstelét és nevet szereztek, szereznek az amúgy is megtépzott magyar labdarúgásnak. Ezek nem kalandorok, mint az idegenlégiósok egy része, hanem becstelés munkavállalók, mint sok más külföldön dolgozó hazánkfi. Így én és sokan mások sem szívesen halljuk és olvassuk nevüket vagy csak összességükben emlegetve, hogy megkezdődött a felkészülés egy-egy bajnoki selejtezőkre edzőtáborban „idegenlégiósokkal” vagy azok nélkül.

Véleményem szerint több megbecsülést érdemelnek, minthogy ezzel a nem éppen „megtisztelő és felemelő” címmel emlegetik őket. Van a mi magyar nyelvünkben más szó is, – például elszegődött – ami nem bántja a focistákat fülét, ha éppen szót kell ejteni azokról, kik külföldön, reméljük, hazai válogatottunkban is helyt állnak.

Kiss József

Törleszt-e az MTK a fradinak

Tavaszi rajt, télelőn

Amikor a jövő nyári olaszországi labdarúgó vb-döntő előtti selejtező mérkőzések műsora elkészült, akadtak optimista magyar sportvezetők, akik azt remélték, a magyar nemzeti tizenegy részt vesz majd az itáliai eseményen. Ezért hozták előre a sportág első osztályú bajnokságának tavaszi nyitó fordulóját már 1989. tételőjére. Szombaton és vasárnap a 16. fordulóra folytatódik a 88. NB I-es sorozat pontvadászata.

Az őszi bajnok Ú. Dózsa Tatabányára utazik. Ottani felépése egy hónappal ezelőtt még gondmentesnek ígérkezett volna, hiszen a Bányász akkoriban hullámvölgyben volt. Azóta viszont a vidéki gárda rendezte sorait, és ez pontszorozkodással záruló 90 perces sejtet. A bajnoki címvédő Bp. Honvéd az utolsó helyezett Csepelt fogadja. Aligha lehet más a „jövő”, mint hogy három ponttal kezdje a tavaszt a kispesti gárda. Ugyanilyen előrejelzés, tehát a hazai győzelem igaz a PMSC–Vác találkozó előtt. A baranyaiak nem titkolják, szeretnének a legjobb négy között végezni, s valamelyik kupában indulni jövő ősszel.

Sohasem győzött még a Veszprém a Videoton ellen. A bakonyi legénység otthonában fogadja a fehérvári csapatot, és ha ugyanolyan jól játszik, mint legutóbb a DVSC ellen (4–0), akkor nem lehetetlen, hogy vége szakad nyeretlenségi sorozatának. A Vasas a 15. fordulón különösen fegyelmzett csapatjával kétvállra fektette a Ferencvárost. A Fáy utcában a Ferencvároséhoz hasonló sors vár a DVSC-re, ha az anyalföldiek ugyanolyan biztos lábbal veszik tűz alá a hadúsági kaput, mint tették azt egy hete. Várhatóan legyőzi a Siófokot Győröt az utolsó előtti helyen tanyázó Rába ETO, amelynek igazán jól jön a téli pihenő. Lehet majd a sorokat rendezni!

A vasárnapi sláger egyben az egész forduló legjobb találkozójának ígérkezik: az örökrangadó most valóban örökrangadó. A Verebes József vezető edző által újra „aranyérmes formában” játszó MTK-VM-től nem lenne meglepő, ha alaposan visszavágna a bajnokság első fordulójában az Üllői úton elszünetelt katasztrófális 4–0-ás vereségéért a Ferencvárosnak. Mivel a Haladás VSE és a Békéscsaba eddigi pontgyűjtésménye meglehetősen szerény, a két csapat vasárnap délutáni villanyfényes erőpróbjában a legnagyobb valószínűsége a döntetlennek van.

Prost már a Ferrarinál

A háromszoros Forma-1-es autós gyorsasági világbajnok Alain Prost csütörtökön megtette az első kilométereket új csapata, a Ferrari egyik versenykocsijában.

– Ezzel új szakasz kezdődött életemben, új fejezetet nyitottam sportpályafutásomban. Olyan izgatott vagyok, mint amikor először vezettem Forma-1-es autót – kommentált a 34 éves francia pilóta, a világbajnoki cím védője, aki hat, sikerekben gazdag év után vált meg korábbi versenystábillójától, a McLarentól. (Előtte három évet, 1981 és 1983 között a Renault-nál és egyet, 1980-ban a McLarennel is lehúzott.)

Prost ezúttal még csak 12 kört teljesített a Ferrari tesztpályáján, a Modenához közeli Fioranóban. Egyelőre azt a 640-es típusot használta, amellyel elődje, az osztrák Gerhard Berger az idei futamokon szerepelt. (A hírek szerint a jövő évre szánt új modellt, a 641-es január végére készül el.) Az esős, ködös időben a Professzornak titulált francia a második kör után kiállt, s arról beszélt, hogy szokatlan számára a Ferrarinál alkalmazott automata sebességváltó.

– Eleinte nagyon nehezen találtam meg az összhangot az automata sebváltó és a gázpedál között, de ebben nyilván közrejátzott az is, hogy nedves volt a pálya. Nem kétséges, rövid időn belül megbarátkozom ezzel a megoldással is – vélekedett Prost, aki csak volt munkaadói megértésének köszönheti, hogy szerződése lejártá előtt megkezdte a gyakorlást új csapatánál.

Az érdeklődő újságírók természetesen megpróbálták kicsikarni egy összehasonlítást az újonctól, de a francia versenyző diplomatikusan kitért a válaszadás elől.

„Kis Verebes” sűg a paksiaknak

Keveset lehetett hallani Kis László edzőről, Verebes egyik legjobb „mitfahreréről”, aki előbb Debrecenben, majd a Volánnál vállalt munkát. A kisebb-nagyobb botrányokat szinte vonzó „kis Verebes” azért nincs teljesen futball nélkül, mint ahogy az elterjedt róla. Az edző nélküli NB II-es bentmaradásért küzdő paksiak környékeztek meg, de Kis egyelőre csak inkognitóban segít. Legutóbb Tapolcán látta el kívülről az edző szerepét, és nyert is a csapat 3–0-ra. Lehet, hogy elfogadja a paksiak ajánlatát és megpróbálja benntartani az újoncot?

– bégyé –

Az egyik Sanyinak sikerült, a másiknak nem

Miért állították fel Juhászt a kispadról?

„Hibalettár” a szakosztályelnöktől

jobb szereplésre Juhász Sándorral, akkor csak néhány játékos szavazott igennel. Egyesek elmondták, ha tőlük nem követelik meg igazán, hogy többet eddzenek, maguktól nem fognak.

– Nem volt eléggé kemény, nem követelt? Ez volt a gond?

– Nem vitatom Sanyi elméleti felkészültségét, de ha valóban nem követelt, vakon megbízott a játékosokban. Úgy gondolta, a baráti viszonytal már elérte, hogy a játékos megcsinálja azt az edzést és a mérkőzést is, amit kell. Csakhogy ezek az emberek nem profik, itt ez a módszer nem vezet eredményre. Fokozatosan eltűnt a csapat stílusa, az úgynevezett figurális játék teljesen kiveszett. Sanyi arra apelált, hogy hazai viszonytalban igen képzett játékosokkal van körülvéve, ezek tudják, hogy egy-egy játéksituációban mi a legcélravezetőbb megoldás. Ez könnyelműség volt, mert nagyon sokszor a játékosok tanácstalanul váltak, hiába várták a padról az instrukciót. Kétségtelen, vannak nagyon jó kezű, távolról eredményes embereink, de csak ezekre építeni itt-

hon is kevés. A palánk alatti játékokat egyenesen feladtuk.

– Ez persze nem biztos, hogy csupán elhatározás kérdése, a Zetének ugyanis Szűcs kiválása után nincs igazán jó centere.

– Olyan, mint Szűcs volt, valóban nincs, de van három olyan játékosunk (az egyik Polster személyében már nem is ismeretlen), akikkel lehetett volna mit kezdeni.

– Itt szakmai természetű kérdésekről esik szó. A szakosztályvezetés képes volt objektíven megülni Juhász munkáját.

– Nézze, én NB I-es kosaras voltam, edzői képesítem is van, de ennél is több, hogy nagyon régóta benn vagyok a sportágban. A szakosztályvezetésben egyébként nem én vagyok egyedül, aki nem éppen szurkolói szinten képes megülni a történeteket.

– Juhászt szakmailag eléggé keményen „hazavágja”, ugyanakkor azt is elismeri, hogy felkészült edző. Furcsa ellentmondás. Ha mégis van ebben az egykori szakfelügyelő trénerben valami spiritusz, akkor miért nem kapott

javítási lehetőséget. Messze még a bajnokság vége, a Zete még ott lehet akár a dobogón is.

– Őszintén szólva nem sok reményt látunk a nevünkhöz méltó javulásra. Az emberek elpártoltak tőlünk. Három-négyezres átlagnézőszámunk ezerre apadt. S ha ez nyárig így folytatódott volna, akkor elvesztjük támogatóinkat, s megnézhetjük azt is, amit az egyesületünkől kaptunk.

– Ami a vezetés megálgalkodott futballcentrikussága miatt alig várja az alkalmat, hogy a kosarasoktól elvegyen...

– Ezt nem mondtam. De tény, hogy magyar klubok labdarúgás centrikusak, első a foci és aztán a többi.

– A jelenlegi edző, Farkas Sándor bizalmat kap, vagy csak beugró?

– Nincs még döntés, de nagy valószínűséggel marad a már utánpótlásfronton bizonyított szakedzőnk.

– Juhász Sándor a fenti vádakból jóformán nem fogad el semmit. Mi van, ha nem tudnak mezejezni, közös megegyezéssel szerződést bontani.

– Mi felajánlottuk neki az ifi edzőséget, amit nem fogadott el. Ha a klub vezetőivel nem tud megegyezni, akkor június 30-ig fizetjük.

Két Sanyi próbált szerencsét az elmúlt négy évben Zalaegerszegen. Az egyik, Gellér Sanyi a mennybe, a másik a pokolba jutott.

Bálint Gy.

Nehéz napokat él át mostanság az első számú zalai sportprezentáns, a ZTE. A labdarúgócsapat előtt NB I-es vegetálására, majd az NB II-be való zuhanására némi gyógyírt jelentett a kosarasok remek szereplése, amit egy bajnoki cím félmjelzett. De most már a kosarasokkal kapcsolatosan is több a negatív jelző, mint a pozitív, az őszi idényzárásakor még a nyolc között sem volt ott a Zete. Azt már sok sportkedvelő tudja, ha a ZTE valamelyik szakosztálya bukácsol, nincs pardon: előbb-utóbb kikezdi, menesztik a szakvezetőt, az edzőt. A focistáknál jó másfél hónappal ezelőtt, a kosarasoknál pedig a napokban Juhász Sándort állították föl a kispadról, s az elmúlt két fordulón már az utánpótlás-edző, Farkas Sándor dirigálta a kék-fehéreket – mindkét szer győztek.

– Ez a két győzelem már felért a vezetés számára egy igazolással az edzőváltást illetően? – fordultunk Rózsás Gábor szakosztályelnökhöz.

– Nem, mert ezek a meccsek még nem igazán értékmezőek, majd a Videoton és a Tungram elleni találkozók után már többet mondhatunk.

– A vezetés egyértelműen Juhász Sándor nyakába varrta az eredménytelenséget. Am a játékosok egy bizonyos tükös szavazáson 6–4-re az edző mellett voksoltak.

– Ez igaz. De amikor azt a kérdést tettük fel, hogy látnak-e reményt a

Köszöntjük

KATALIN

nevű olvasóinkat

Katalin a német Katharina magyar rövidüléséből származik és annak módosulata. A német név a görög Aeikatherine rövidülése, ez pedig egy egyiptomi név görög értelmesítése. A görögben ez a forma azt jelenti: mindig tiszta. A név eredeti jelentése: korona. Középkori nagy népszerűségébe belejátszott alexandriai Szent Katalin legendája, aki bölcsességével ötven tudóst nyert meg a kereszténységnek, s mikor Maxentius császár kerékbe tette, a kínzóeszköz a legenda szerint darabokra hullt. Lefejezésekor pedig holttestét angyalok vitték a Sínai-hegyre, ahol tiszteletére kolostort építettek.

A Nap kél: 7.03 órakor
nyugszik: 16.00 órakor

A Hold kél: 4.08 órakor
nyugszik: 14.02 órakor

Szél, hó

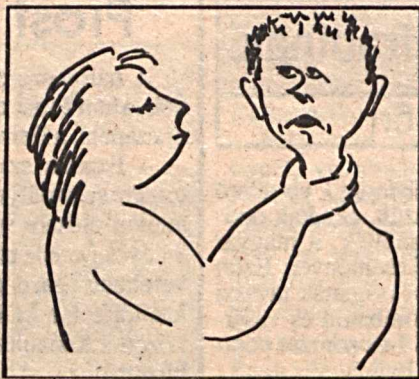
Eleinte inkább csak északon, szombaton viszont elsősorban keleten valószínű tartós felhősödés, hózápor, hóesés. Az élénk déli, délnyugati szelet mind több helyen a megerősödő északnyugati, északi szél váltja föl. A legalacsonyabb hőmérséklet mínusz 2 és mínusz 7 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet fagy-pont körül alakul.

Lottónyeremények

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a 47. lottó játékhétén a nyeremények az illeték levonása után a következők: 5 találos szelvény nem volt. A 4-esekre egyenként 523 709, a 3-asokra egyenként 2176, a 2-esekre egyenként 53 forintot fizetnek. A következő hétre átvitt nettó jutalomösszeg 9 millió forint. A közölt adatok nem véglegesek, a nyeremények ellenőrzése folyamatban van, a nyereményösszegek változhatnak.

Magyar-román
határhelyzet

Az elmúlt 24 órában lényegesen csökkent a román hatóságok által a határról visszaküldött utasok száma. Az utóbbi egy napban összesen 21 magyart és 74 lengyelt küldtek vissza. A magyarokat azért, mert magyar nyelvű sajtótermékeket találtak náluk, amit nem szabad Romániába bevinni. A kamionok a korábbi 10-12 óra várakozás helyett most már 30 perc alatt átjutnak a határon. A napokban a szokásos napi 8-10 ezerről 2-3 ezerre csökkent a magyar-román határon kilépők száma. Ez nyilván összefüggésben van azzal, hogy az elmúlt napokban sok utast küldtek vissza a román határoról. A kiutazók továbbra is szigorú ellenőrzésre számíthatnak.

SZÁVAI KALENDÁRIUM

Géza | November 25: Katalin

Nyakaskodás

Görcsbe rándult Kata izma –
Szörnyű volt a kataklizma!

Nyílt levél Kárpáti Ferenchez

Tisztelt honvédelmi miniszter úr!

Városunkban a szovjet alakulatok kivonása után az így felszabadult lakatya és lakóépületek hasznosítása nem megnyugtatóan megoldott kérdés. Mivel ezen még mindig nagy értékű ingatlanok állapota olyan, hogy az idő múlásával a tatarozás, utóhasznosítás megoldhatatlan pénzügyi probléma elé állítaná a jelenlegi kezelő szervet is, sürgős lépést kérünk az ügyben. Véleményünk szerint az ingatlanok polgári célú felhasználása – pl.: raktárépületnek, műhelynek, egészségügyi és oktatási célokra, a nálunk is kínzó lakásínségnek az enyhítésére – városunk lakosságára tartozó probléma s egyben a létező legjobb megoldás. Ezért kérjük Önt, hogy hatáskörében ezen ingatlanok kezelését bízva a helyi közösségre, hogy olyan módon tudjunk dönteni, amely mindannyiunk érdekét szolgálja.

Tolna, 1989. november hó 27-én

Tolna város lakosai nevében:

Független Kisgazda és Polgári Párt, Magyar Demokrata Fórum, Szabad Demokraták Szövetsége, Tolna városi Tanács VB.

Figyelem!

A Művelődési Minisztérium központosított nevelési főosztálya tájékoztatja az érdekelteket, hogy a november 27-én, hétfőn 10 órakor kezdődő felvételi vizsgára azokat a két tannyelvű gimnáziumba jelentkezetteket is várják, akikhez bármilyen okból a behívólevél nem érkezett volna meg. Mindazok, akik ezt a levelet nem kapták meg, az alábbi iskolák egyikében jelentkezhetnek a vizsgára jelentkezési lapjuk másodpéldányának és diákigazolványuk bemutatásával: Budapest: Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium 1033 Szentendrei út 83; Kulich Gyula Szakközépiskola 1084 Rákóczi tér 4; Miskolc, 114. számú Szakmunkásképző Intézet 3534 Gagarin u. 54; Pécs, Kodály Zoltán Gimnázium 7629 Dobó István út 35-37; Nyíregyháza, Kossuth Lajos Gimnázium 4400, Vörös Hadsereg útja 17-19; Győr, Kazinczy Ferenc Gimnázium 9021, Eötvös tér 1; Szeged, Deák Ferenc Gimnázium 6723, József Attila sugárút 118-120; Szolnok, Varga Katalin Gimnázium 5000, Szabadság tér 6.

A Nap TV november 26-án, vasárnap ismét jelentkezik reggel 5.30 és 8.30 között az 1-es csatornán. A programból: friss híradás a népszavazásról; az ABC amerikai TV-társaság filmje a berlini falról.

Osztrák vendégzenekar
Pécsett

A grazi Big Bend és a pécsi Ifjúsági Ház Brass College 19 Big Bandjének közös koncertjére kerül sor november 28-án Pécsett, az Ifjúsági Házban. (Pécs Szalai András u. 13.) A kezdési időpont: 19 óra. Ugyancsak ez az intézmény ad otthont annak a jazz-teaháznak, melyet december 1-jén rendeznek Bagi Dániel műsorvezetésével. A rendezvény 18 órakor veszi kezdetét.

- bayer -

Hogy a jogokkal élni tudjunk

Búcsúszentlászlói Baráti Kör néven egyesületet alakítottak a Zala megyei község lakói, hogy időben felkészüljenek az önkormányzati jogok gyakorlására. Az elmúlt két hónapban vendégül látták a megyei tanács egyik munkatársát, akivel az önkormányzati törvény koncepcióját és a megyei tanács elkövetéseit vitatták meg. Kitakarították a temetőt, végül a hét keddijén fórumot rendeztek a Zalaegerszegi működő pártok képviselőivel. A meghívásnak az SZDSZ, az MSZDP, az MSZP és az MDF tett eleget, a Kereszténydemokrata Néppárt „egyéb elfoglaltságra” hivatkozva nem vállalta a részvételt. A pártokra mintegy negyvenen voltak kíváncsiak Búcsúszentlászlóról és a környező községekből. Parázs vita alakult ki a vasárnapi népszavazásról, de kiderült, hogy a falubelieket ez a kérdés nem nagyon érdekli. Ők inkább arra voltak kíváncsiak, hogy milyen programot hirdetnek a pártok a falu, a mezőgazdaság, a föld jövőjéről.

Az SZDSZ XI. kerületi szervezete rendezésében az örmezei közösségi házban (XI. Cirmos u. 8.) november 27-én (hétfőn) 18 órakor előadást tart Bauer Tamás közigazdász (Örmező képviselőjelöltje).

A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület november 26-ára meghirdetett évi rendes közgyűlése a népszavazás

miatt elmarad. A tisztújító közgyűlés új időpontja: december 3., (vasárnap) de. 10 óra. Helyszín: ELTE, Gólyavár, VIII. Múzeum körút 7.

„Szombat” címmel új havi folyóiratot ad ki a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület. A lap főszerkesztője: Herendi Miklós.

Józan-ságot
mindenkinek!

A Pécs-baranyai Értelmiségi Klub Klubtanácsa bocsánatot kér mindenkitől, akik kedden méltatlan körülmények közé kerültek kapun belül, vagy kívül dr. Ottó von Habsburg programja kapcsán. A nagy érdeklődés eleve meghaladta a klub befogadói lehetőségét. Így óhatatlanul is előnyben kellett részesíteni a tagsági igazolvánnyal rendelkező rendszeres résztvevőinket – az alkalmi látogatók rovására, amit már előre jeleztünk e lap hasábjain. Zártlancú televíziós hálózaton keresztül további két helyiségben állítottunk fel monitorokat, ám a kábelek a tumultusban elszakadtak. Így egy teremmel kevesebben tudtunk fogadni vendégeket.

A Klubtanács elhatárolja magát a Dunántúli Napló november 16-i „Megkéselték egy újságíró?” – című írásától. Helytelenítjük, hogy a Dunántúli Napló újságírója és a főrendező az Értelmiségi Klub ezen rendezvényét használták föl személyes ellentéteik terepéül.

Etikátlannak tartjuk, hogy mindez a sajtó hasábjain történik – egyoldalúan –, mert Bozsik László visszaélt lehetőségével, hiszen a nyilvánosságot használta fel vélt sérelmének elégtételére. A Klubtanács osztozik a főrendező által elkövetett hibákban, melyek minden pártpolitikai megfontolást nélkülöztek.

Klubunk eddig is minden pártérdeket kizáró szellemi műhelyként vált népszerűvé és nem biztosított lehetőséget a pártok és a sajtó közötti személyeskedésnek. Ezért az írás sérti a klub hírnevét.

Pécs, 1989. november 17.

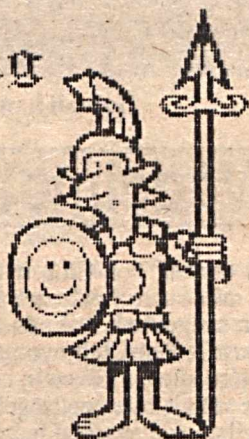
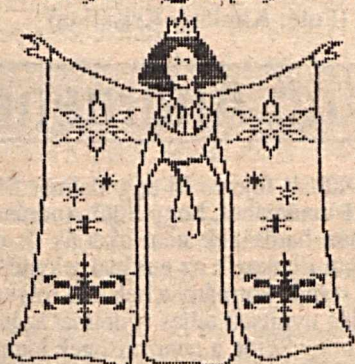
A Pécs-baranyai Értelmiségi Klub
Klubtanácsa

MEGVAN !!!

Az 505.sz. Ipari Szakmunkásképző
Intézet és Szakközépiskola
KÖZMŰVELŐDÉSI STÚDIÓJÁNAK

REJTVÉNYE

**Színbázis
az egész világra**

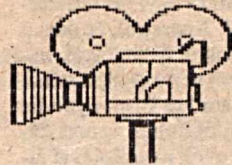
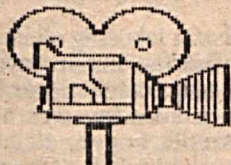
Melyik városban, illetve hol játszódik?

a **Rómeó és Júlia**

a **Koldusopera**

az **Aida**

a **Goirot apó**

A megfejtéseket legkésőbb kedden
adják postára nyílt levelezőlapon
a 7101. SZEKSZÁRD Pf.-23 címre.

Írják még rá: **505-MEGVAN!**

E heti nyerteseink:

Balogh Gyula, Kaposvár

Lipcsei Ferenc, Miskolc

Biczók Dénesné, Budapest

Németh László, Szombathely

özv. Sólyom Jánosné, Szekszárd

A nyereményeket postán küldjük el!

KISKERESKEDŐK FIGYELEM!

A **GEMENC VOLÁN** a szekszárdi új autóbuszállomásán

1989. december 4 – 1989. december 17-ig

KARÁCSONYI ÜNNEPI VÁSÁRT szervez

(ajándéktárgyak, ruházati és egyéb használati tárgyak)

és erre a célra az autóbuszállomás peronjának egy részét

bérbe adja kiskereskedők számára.

*Jelentkezés és részletes tájékoztatás
az autóbuszállomás vezetőjénél.*

A beszéd után a **KÉZÍRÁS** árul el legtöbbet az ember személyiségéről. Mi az **ÍRÁS**? Papírra rögzített mozgás, amely éppúgy egyéni jellegzetességeket mutat, mint a többi kifejező mozgás: a járás, a fejtartás, a mozdulat, az arcjáték stb.

Az egyéni **ÍRÁSFORMÁCIÓKBÓL** bizonyos tulajdonságokra és azok összességéből a **JELLEMRE** következtetni lehet. Az íráselemzés tehát **MOZGÁSELEMZÉS**, nincs benne semmi rendkívüli, mert mint minden tudomány, ez is **MEGFIGYELÉSEKEN** és **TÖRVÉNYSZERŰSÉGEKEN** alapszik.

KÉZÍRÁSBÓL felderíthető az önértékelés, a temperamentum, az alkalmazkodóképesség, taktikázás, zárkózottság, az akarat erőssége, az érzelmi élet milyensége, érzékenység, szexuális sajátosságok és még sok egyéb.

Néhány sor kézírásból jellemzést készít

CSÖTÖRTÖK CSABÁNÉ

8923 NEMESAPÁTI.

Válaszboríték csatolandó!

Használt ruházati üzletek, vizsonteladók *figyelem!*

Import bálás használt ruhát
értékesítünk

150 Ft/kg+áfa áron!

Érdeklődni lehet:

„Boróka” Kisszövetkezet Barcs,
Bajcsy-Zs. u. 54.

Telex: 13-238,

vagy a következő telefonokon:

Budapest 1620-452, 1426-711,

Pécs 89-333,

továbbá várjuk tisztelt vásárlóinkat
alábbi üzleteinkben, ahol olcsó, di-
vatos árukat (cipő, fonal, méteráru,
alsónemű, kerámia stb.) kínálunk!

Barcs, Bajcsy-Zs. u. 34.,
Mázaszászvár, Kun B. u. 4.,
Bonyhád, József A. u. 1.,
Egyházaskozár, Rákóczi u. 3/A,
Magyarszék, Kossuth u. 98.,
Szentlőrinc, Pécsi u. 5.,
Nagykanizsa, Zemplény Gy. u. 9.,
Zalaapáti, Deák u. 31.,
Szentendre, Matthias u. 22.,
Göd, Alkotmány u. 16.

APRÓHIRDETÉS

Zsalus ajtók, ablakok minden méretben. Komplet tető faanyaga kapható és megrendelhető. Egész évben. Botos Gusztáv építőanyag-kereskedő, Balatonfenyves Kaposvári út 115. 8646

Kiadó 25 m²-es helyiség, raktár, vagy műhely céljára. Hideg- melegvíz van, fűtés megoldható. Érdeklődni: Szekszárd, Otthon u.

Zastava 4,5 éves, jó állapotban eladó. Érdeklődni: Tolna, Damjanich u. 1. Telefon: 74/40-789.

Balatonfüreden panorámás építési telek eladó. Telefon munkanapokon: 74/15-233. 8-16 óráig.

Nyolcéves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay út, halbolt. Telefon: 74/11-600.

Eladó 1990. év végi beköltözéssel Szekszárd, Béni B. 67. III/10. sz. alatti 2 szobás összkomfortos lakás. Érdeklődni a fenti címen, vagy a 74/11-712-es telefonon, 18 óra után.

Eladó Nissan Sunny GL dízel 1700 cm³, 3 és fél éves kombi, 5 ajtós. Érdeklődni lehet: Budai István, 5527 Bucsa, Alkotmány u. 5.

ZV-s rendszámú Polsi Fiat 126-os reális áron eladó. Érdeklődni: 74/16-277-es számon, vagy Tolna, Magaspart 17/A címen. Takács.

Egyedülálló idős személlyel eltartási szerződést kötnek, havi járadékot fizetnek, balatoni, budapesti házáért, lakásért. „Nyugodt időskor” 7081 Simontornya, Pf.: 35.

Fiat Ritmo dízel 4 éves eladó. Irányár: 380 000 Ft. Érdeklődni: 17 óra után a 72/22-117-es telefonon.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest 141-655

Pécs (72) 41-580

Szekszárd (74) 16-277

Dombóvár (74) 66-779

Paks (75) 11-173

Tolna (74) 40-476

Gerjen (75) 37-060

DÁTUM

„... ne siránkozz!”

Ha valakinek nem jutott volna rögtön eszébe, elárulom, eredetileg József Attila azt írta az itt kipontozott részbe: „dönts a tőkét”, de manapság aligha aktuális, különben is, hol van már az a tőke?! Ma nem így hangzik az újmódi verselmény, hanem úgy: „dönts a szobrot...”. Miért? Nagyon egyszerű: éppen szegény költő halavány földi másán próbálta ki erejét (sikerrel) Békéscsabán K. F. és szokásban lévő társa. Ő bűntelen előéletű szakmunkástanuló „Tórország fővárosában”, s saját bevallása szerint fogalma sem volt, kinek állít emléket az a mű, amelyet ledöntöttek. Ez ugyan aligha lehet enyhítő körülmény, de azért elgondolkoztat. Mondhatnánk úgy is, akinek ekkora ereje van, annak már nem ártana néha, ha a fejét használná, mert talán nem mindig bújhat majd a jótékony kiskorúság nevének védő szárnya alá.

Vannak azonban nagykorúak is, akik azzal védekeznek, hogy fogalmuk sincs, mit tettek. Milos Jakes, a lemondott pártvezető aligha hitte tegnapig, hogy ilyen véleményrel van róla saját pártja, s most tudja, amikor az ő szobra is ledőlt. Egy másik kövület-emlékmű viszont látszólag háborítatlanul uralkodik – immár egyedül a régiak közül – a szomszédban. Természetesen neki sincs fogalma arról, mennyi kárt okoz: a hímlő ellen lehetett eredményesen harcolni, ám helye marad. Viszont vannak járványok, amelyek úgy látszik, háborítatlanul terjednek. Például a demokrácia, a szabadság járványa. Ezért nem kell siránkoznia – még K.(orlátlan) F.(elelőtlenységű)nek sem...

Töttös Gábor

Japán segítségnyújtása hazánknak

A japán kormány kész az Export-Import Bankon keresztül hitellel finanszírozni különböző magyar fejlesztési programokat, így a Suzuki-beruházást is. Ezzel elhárulnak a jelentősebb magyarországi japán beruházások pénzügyi akadályai, amennyiben magyar részről ilyen beruházási igényeket megfogalmaznak. Emellett a távol-keleti ország arra is kész, hogy kívánságra külkereskedelmi és beruházási garanciát adjon Magyarországnak – egyebek között ezeket az elvi lehetőségeket tartalmazza az a japán segítségnyújtási csomagtervezet, amelyet Magyarország és Lengyelország támogatására szán a tokiói kormány.

– A Pécsi Nemzeti Színház Társadalmi Tanácsa a maga részéről bizalommal és jóindulattal szegődik ahhoz az ügyhöz, hogy végre Pécsen is legyen országosan elismert, a város és a régió társadalmi által megbecsült színház. Ehhez kérjük a város és a megye közönségének támogatását is. Elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk a nagyszínház rekonstrukciójának határidőre történő befejezését. A negyedik éve folyó építkezés esetleges elhúzódnása hatalmas anyagi többletet jelentene a város számára; ugyanakkor magában hordozza a társulat felbomlásának veszélyét is.

– Most a legfontosabb a demokrácia megvalósulása a Szovjetunióban és Kelet-Európában, az európai határok újrajrjolása nincs napirenden, a változások szilárd hátterének biztosítására a NATO-nak és a Varsói Szerződésnek helyén kell maradni, Európa nem követheti az Egyesült Államok példáját a katonai költségvetés csökkentésében – ezek Thatcher brit kormányfő legfontosabb megállapításai a The Times-nak adott nyilatkozatában.

Valuta a műanyagban

Külföldi cégek bevonásával több mint kétszeresére növelték a Miskolci Műanyagfeldolgozó Rt. alaptőkéjét.

Mint ismeretes, a BVK és az Amfora Kereskedelmi Vállalat ez év januárjában részvénytársaságot hozott létre. A Miskolci Műanyagfeldolgozó Rt-t 250 millió forint alaptőkével alapították meg, ebből a BVK 90 százalékkal, az Amfora 10 százalékkal részesedett. A már működő társasághoz – alaptőke-bővítéssel – csatlakozott két nemzetközi hírű vállalat: a holland Flair és az NSZK-beli Braas cég. Az üzlet során működő tőkét hoznak be az országba a nyugat-európai cégek. A Miskolci Műanyagfeldolgozó Rt. alaptőkéjét a részvevő vállalatok ezzel 520 millió forintra emelték, amelyben a Flair és a Braas cég egyenként 22,1 százalékkal részesedik, míg a BVK Rt. részvényei 50,2 százalékos részesedéssel vesz részt az új vegyes vállalatban.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szilávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapolvasási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. Közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.

Hajnali hangulat (Fotó: Kapiány Krisztina)

Védelmet Sütő Andrásnak!

Az osztrák Pen-Club nyilatkozatban fejezte ki aggodalmát Sütő András sorsa miatt. Arról érkeztek hírek Romániából, hogy Sütő András életveszélyes fenyegetések érik, és a román hatóságok nem akarják őt megvédeni. Az osztrák Pen-Club nyomatékosan tiltakozik az európai jelentőségű író üldöztetése ellen, s követeli, hogy a román kormány a helsinki folyamat keretében is vállalja kötelezettségei alapján nyújtson teljes védelmet számára. A bécsi nyilatkozat egyúttal bejelenti, hogy Sütőt, a nemzetiségek jogainak ismert szószólóját, akinek irodalmi munkásságát 1979-ben Herder-díjjal ismerte el a rangos európai kulturális kitüntetés osztrák kuratóriuma, az osztrák Pen-Club most megválasztotta tiszteletbeli tagjává.

„Brezsnyev és Szaharov barátságának története”. A cím egy vicclap, a Krokogyl címdalán jelent meg, szó sincs ugratásról, mert Brezsnyev és Szaharov a hetvenes években valóban máig tartó barátságot kötött. De nem az egykori főtitkárról, hanem unokájáról, Andrejről, és nem a neves polgárjogi harcosról és tudósról, hanem Dmitrij nevű fiáról van szó. A történet 1975-ben kezdődött, amikor Brezsnyev fia a Zsukovka nevű üdülőfaluban kapott dácsát, pontosan Szaharovék nyaralójával átellenben. A tizenévesek (Andrej 1961-es, Gyima pedig 1957-es születésű) hamar barátságot kötöttek, s szövetségüket máig sem árnyékolják be az akkori politika sötét felhői, szeszélyei.

– Pénteken ülést tartott a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége. Ismertették a társaság elnökének, Apró Antalnak levelét, amelyben kéri, hogy idős korára és egészségi állapotára való tekintettel mentse fel 1971 óta társadalmi munkában betöltött tisztségéből. Az elnökség Apró Antal közel két évtizedes tevékenységét megköszönve a kérést elfogadta.

Az Országos Gyermekevédő Liga felhívja a pártvagon felosztásával megbízott hatóságok figyelmét arra a tényre, hogy a családok és a gyermekek közvetlen segítségére hivatott intézmények (nevelési tanácsadók, családsegítő központok, ifjúsági információs irodák) nagyrészt elégtelen körülmények között működnek, vagy elhelyezési lehetőségek hiányában létre sem jöttek. Ezért azt reméljük, hogy az illetékesek – a szakemberek megkérdezése után – az országban mindenütt elsőbbséget biztosítanak az ilyen jellegű intézmények számára.

Kiviteli tilalom

A hazai lakosság ellátási érdekeit, a vásárlási körülmények romlásának megakadályozását szem előtt tartva a kormány arra a döntésre kényszerült, hogy az élelmiszerekre vonatkozó kiviteli tilalmat – értékhátára való tekintet nélkül – átmenetileg kiterjeszti: tőkehús- és húskényítményekre, étolajra, margarinra, vajra, sajtokra, cukorra, hántolt rizsre, fűszerpaprikára, paradicsompüré konzervre, továbbá karácsonyi kenyőfára.

Az intézkedés 1989. november 25-én 0 órától lép életbe. Az élelmiszer-kiviteli korlátozás nem vonatkozik a külföldiek valutáért árusító üzletekben történő vásárlásaira, valamint a belföldiek által kivihető üti-élelmiszerekre.

Hétfői
számunkban
olvashatják,

hogy nem
az igazi
bűnösök lakolnak